

ז.ה.ל.צ.י.ב.

ספר פני ליטש

ובו דברי תורה
מתוקים מדבש ונופת צופים
יקרים מפז ומפנינים

אשר חנני ה' יתברך בורא כל העולמות
ומנהיגם במידת הרחמים.
אוהב ואהוב עמו ישראל. ק-ל חי חלקנו צורנו.
הוד לבנו ומשגבנו אורנו וישענו. מפיר דעת ותבונה.

יהודה ליב הלוי שולזינגר
בן לאבי מורי הגאון רבי שמואל הלוי זצ"ל
מקריית אתא ת"ו וכעת בבני ברק ת"ו

שנת "בתי ערי הלויים" (תשפ"ג) לפ"ק

שולזינגר

רח' רבי יהושע 12 בני ברק

03-5792069

כל הזכויות שמורות לבן המחבר פ.ד. שולזינגר

רח' הרב שך 30 בני ברק, 052-7137683

בכל עניני הספר נא לפנות למספרים הנ"ל.

הסכמת מודנו ורבנו הגאון הגדול
ר' יהודה אריה דינר שליט"א

Rabbi Yehudah Aryeh Halevi Dunner
Rav, "Divrei Shir" Zeirei Agudas Israel
37 Ha'admor Migur Street, Bnei Brak 51527, Israel
Tel: 03-6181981

הרב יהודה אריה הלוי דינר
רב ביהמ"ס צא"י "דברי שיר"
רח' האדמו"ר מגור 37, בני ברק 51527
טל. 03-6181981

בס"ק) נ"ב אבא, וט"פ. בן, בן, צה"ר

מאד שמחתי לראות ספר "פני א"ל" אנכי
ע"י יקירי. המלך הרב יהודה אריה הלוי אבא
אבא, בן הרב אבא הלוי זצ"ל מקריית אבא
אנכי נרמז באבא אבא וקצת חתונתם בצ"ח
אנכי חתונה וחתונה אבא חתונה, חתונה חתונה
נא אבא, יה"ל אבא חתונה חתונה חתונה
בחובה וט"פ, חתונה חתונה חתונה חתונה
בנייה אבא חתונה חתונה חתונה חתונה

מתן חתונה חתונה חתונה חתונה
בבית רב
יהודה אריה דינר

- וְאֵלֶּיךָ יְהוָה בְּנוֹסֶה. וְאֵלֶּיךָ וְנָח - חוֹף מִיַּם יָמִינִי. וְיֵן תִּפְתָּח לִי חֹזֶן הַיָּמִינִי כִּינִי.
שֶׁמֶלֶךְ אֲבִיר וְצִנּוֹ. וְצִנּוֹ שְׂמִינִי, אֲבִינִי שְׂמִינִי.

- גִּלְגָּלִי בְּמִסְכֵּה. יֵשֶׁע נָח.

- וְאֵלֶּיךָ יְהוָה בְּנוֹסֶה. כֹּלֹל רַעֲיוֹנִים כִּימֵה רַעֲיוֹנִים. בְּמִסְכֵּה שְׂמִינִי לְשֶׁמֶלֶךְ הַנֶּחֱמָה.
הַנֶּחֱמָה חֲלִיָּה כְּחֹל וְשֶׁל גִּיל יוֹשְׁבִים. וְשֶׁל מִנְּחֵם בְּמִסְכֵּה שֶׁל מִנְּחֵה הַנֶּחֱמָה הָיָה.
- גִּלְגָּלִי בְּמִסְכֵּה. וְאֵלֶּיךָ הַנֶּחֱמָה לְשֶׁמֶלֶךְ הַנֶּחֱמָה הָיָה. וְיֵן תִּפְתָּח לִי חֹזֶן הַיָּמִינִי שְׂמִינִי.
כִּימֵה חֲלִיָּה, וְשֶׁל הַנֶּחֱמָה חֲלִיָּה שֶׁל חֲלִיָּה. וְשֶׁל חֲלִיָּה וְאֵלֶּיךָ חֲלִיָּה.

וְאֵלֶּיךָ יְהוָה בְּנוֹסֶה.

וְאֵלֶּיךָ יְהוָה בְּנוֹסֶה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה.

וְאֵלֶּיךָ יְהוָה בְּנוֹסֶה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה.

וְאֵלֶּיךָ יְהוָה בְּנוֹסֶה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה.

וְאֵלֶּיךָ יְהוָה בְּנוֹסֶה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה.

- וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה.

וְאֵלֶּיךָ יְהוָה בְּנוֹסֶה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה.

- וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה.

וְאֵלֶּיךָ יְהוָה בְּנוֹסֶה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה.

וְאֵלֶּיךָ יְהוָה בְּנוֹסֶה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה. וְשֶׁל חֲלִיָּה חֲלִיָּה.

פני ליש

הקדמה

אפתח בשבחים להקב"ה דודי ומעודדי, גואלי קרובי,
רעי ואהובי, א-ל אלוקי אבי. ה' אלוקי הצב-אות,
מפליא פלאות, זורע צדקות, מצמיח ישועות, בורא
רפואות, נורא תהילות. בורא עולמות וברואים בלי
די וברא את עולמנו בשביל התורה שנקראה ראשית
ובשביל ישראל אוהביו ואהוביו שנקראו ראשית.

ברכות והודאות לשמו הגדול על חסדיו ונפלאותיו
וישועותיו וניסיו שעשה עמי מעודי ועד הנה, ובין
חסדיו העצומים זיכני בשנת תשע"ה להוציא לאור
קונטרס נחמד בשם "פני ליש" וברוב טובו יתברך
נתן את הקונטרס לחן ולרצון בקרב עם סגולה.
וכעת חנני ד' יתברך בטובו הגדול להוציא לאור
דברי תורה נוספים בשם "ספר פני ליש" כי מחמת
הריבוי היחסי לעומת הקונטרס נקרא שמו "ספר".

עיקר הטרחה והעמל בהכנת הספר לדפוס נטל על
עצמו במסירות רבה בני היקר הרב פנחס דוד הלוי
שליט"א וכן שאר בני משפחתי היקרים שיחיו נטלו

פני ליש

חלק בסיוע שיש בו ממש. יברכם הקב"ה שישאו חן ושכל טוב בעיני אלוקים ואדם וימשיכו את דרך אבותיהם הדגולים גאוני עולם משושי דור ודור מתוך בריות גופא ונהורא מעליא ויתברכו מה' הטוב בכל הברכות שובע שמחות את פניהם נעימות בימינם נצח.

עוד אציין שנעזרתי בימי חיי בס"ד ברבים וטובים, אוהבי ה' ויראי שמו, עושי חסד וטובי לב, והנני לברכם שיתברכו הם וכל יוצאי חלציהם בכל הברכות מפני העליון יתברך שמו, שובע שמחות את פניהם נעימות בימינם נצח.

מנשים באהל תבורך רעייתי הצדקנית בת גדולים וקדושים ומופלאה בטוב לבה ובמידותיה הנעלות והאציליות מרת פיגא רוזה תחי' הטורחת עבורי במסירות וגם בספר זה עוזרת רבות. יברכה ה' יתברך בברכת "היטיבה ה' לטובים ולישרים בלבותם", שובע שמחות את פניה נעימות בימינה נצח, אורך ימים ושנים רבות נעימות וטובות מתוך בריות גופא ונהורא מעליא. ויהי רצון שיקוים בנו

פני ליש

ברכת זקנה הגדול מרנא החתם סופר זיע"א "יהי רצון מלפניך ה' נותן התורה יתברך שמו שלא יבש המעין ולא יקצץ האילן פרי עץ חיים וקיים אמן".

ואסיים בתפילה ובבקשה מלפני רבון כל העולמים שבמהרה דידן ישלח לנו את משיחו הולך תמים ויגאלנו גאולת עולמים מתוך נועם ורצון. ה' הטוב אנא במהרה ובקרוב יהי כבודך לעולם ותשמח לעולם בכל מעשיך ובפרט בכל עמך ישראל לדורי דורות ולעולמי עד ותברכנו בכל הברכות לדור ודור ולנצח נצחים.

ממני החותם ברעדה וגיל

יהודה ליב בלאאמו"ר הגאון רבי שמואל הלוי
זצ"ל שולזינגר

בס"ד אור ליום רביעי לסדר "אפרש כפי אל ה'"

פני ליש

שאלתי למרן בעל אילת השחר זצוק"ל איך חייבים בפסח על איסור בל יראה למ"ד אין ביעור חמץ אלא בשריפה, והרי בנשרפין אמרינן כתותי מיכתת שיעורי', וא"כ אין בזה שיעור כזית.

והשיב לי שמתי אומרים כתותי מיכתת שיעוריה, דוקא כשאין עצה אלא לשרוף. אבל פה, אם למשל החמץ של גוי לא צריך לשרוף, ולכן אין דין כתותי מכתת שיעוריה. (והדפסתי זה בקונטרס פני ליש).

והנה בהגדת אהלי תורה (ביאורים ממרן אילת השחר זצוק"ל עם הערות ממרן הגר"ח קניבסקי זצוק"ל) הובאה קושיא זו, וכתב ע"ז מרן הגר"ח קניבסקי זצוק"ל שכתותי מיכתת שיעורי' אמרינן רק לחומרא. והגאון הגדול ר' שאול אלתר שליט"א כתב לי שכן הקשה בחי' הרי"ם. והגאון ר' משה יהודה שניידר שליט"א הביא שכן הק' ר' אלחנן.

אור ליום ד' ויצא ה' תשע"ז. ברוך ד' הטוב ומטיב לכל המלמד תורה לעמו ישראל ישתבח ויתפאר

שמו הקדוש לעולמי עולמים.

זבחים כ' ע"א. ת"ש בן קטין עשה שנים עשר דד לכיור, אף הוא עשה מוכני לכיור שלא יהיו מימיו נפסלין בלינה. וברש"י (ד"ה שלא יהו מימיו נפסלין בלינה): לפיכך משקעין אותו ערבית בבור שיהו מימיו מחוברים למי המעין ובטלה לינתן. ובגליון נדפס גירסא ובטלה קדושתן. והנה לכאורה יש נפק"מ הלכתית בין שני הגירסאות, שאם בטלה קדושתן אז צריך לחזור ולקדש אם המים לא היו בכלי שרת, אבל אם בטלה לינתן ולא קדושתן, לא צריך לקדש עוד פעם.

שם. ברש"י ד"ה ר' אלעזר מוסיף אף בין האולם ולמזבח. שהוא מערבו של מזבח, ובלבד שיהי' בחלק צפונו של עזרה, אבל מזרחו של מזבח לצד שער נקנור וכו' לא מכשר אפי' חלק צפוני דקילא קדושתיה, עי"ש היטב. ומשמע שצפון יותר מקודש מדרום, והראה מורנו הגאון הגדול ר' איתמר גרבוז

פני ליש

שליט"א בהגהות צ"ק לקמן: "משום קדושתו"
דצפון מדרום". וצריך עיון למה זה לא מופיע במשנה
בכלים "עשר קדושות הן". וצ"ע.

אמר לנו מרן אילת השחר שליט"א (זצוק"ל) שכתוב
שאליהו הנביא היה בתחילתו מלאך ואח"כ הפך
לאדם, ואח"כ נהיה עוד פעם מלאך עכדה"ק. (אמר
לי בני הרב אלכסנדר שליט"א שהמקור הוא מדרש
תלפיות), וקשה הרי כתוב בנביא שאליהו הנביא
אמר לא טוב אנוכי מאבותי, משמע שהיו לו אבות,
וצ"ע. ועיין בזוה"ק פרשת אחרי דף ס"ח. ועיי"ש
בפי' מתוק מדבש ובמה שהעתיק בשם האריז"ל
בשער הגלגולים הקדמה ל"ט.

פרק ג' דאבות ר' דוסתאי ברבי ינאי משום רבי מאיר
אומר, כל השוכח דבר אחד ממשנתו מעלה עליו
הכתוב כאילו מתחייב בנפשו שנאמר וכו', יכול

פני ליש

אפילו תקפה עליו משנתו, תלמוד לומר וכו' הא אינו מתחייב בנפשו עד שישב ויסירם מליבו, ע"כ. וקשה מהיכי תיתי שיתחייב בתקפה עליו משנתו, הרי יש דין בכל התורה אנוס רחמנא פטריה, ולמה יש הו"א שכאן יתחייב גם באונס, וצ"ע. ועוד קשה למה צריך ע"ז פסוק מיוחד ולא מספיק הפסוק ולנערה לא תעשה דבר.

ועוד צ"ע שבתחילה כתוב כאילו מתחייב בנפשו ואח"כ כתוב "מתחייב בנפשו" בלי כאילו, וצ"ע. והשי"ת ישמור נפשותינו אכי"ר.

אמר מורנו ורבנו מרן הגאון הגדול ר' ברוך דוב פוברסקי שליט"א שאם גואל הדם הרג את הרוצח בשוגג, הרי זה גולה עליו, אע"פ שמותר לו להרגו במזיד, כי מה שמותר לו להרגו זה מדין "כי יחם לבבו", אבל השוגג שלא הרגו באופן של "כי יחם לבבו" הרי זה גולה עליו. וראיה לדבריו דברי האור החיים הקדוש בפרשת משפטים שכתב בענין שור

פני ליש

שהרג אדם שבעליו חייב כופר, וזה לשון קודשו:
ואם קדם גואל הדם והרג את זה קודם שיתן פדיון
נפשו, נראה לי שנהרג עליו, שלא פטר הכתוב אלא
הריגת הורג ביד בשוגג מדין יחם לבבו, אבל אם
שורו הרג אין כאן יחם לבבו כהרג ביד. עד כאן
דברי האור החיים הק'.

ברכות ו': כל אדם שיש בו יראת שמים וכו', ר'
שמעון בן עזאי ואמרי לה ר' שמעון בן זומא אומר
כל העולם לא נברא אלא לצוות לזה. ויש להוסיף
לזה דברי הגמ' לקמן כח. בן זומא ראה אוכלוסא על
גב מעלה בהר הבית אמר ברוך חכם הרזים וברוך
שברא כל אלו לשמשני. ועיין שם גם בהמשך.

הנה נדרים ונדבות אינם קרבים בשבת ומחלוקת
אם קרבים ביו"ט, צריך עיון אם אדם התנדב יין
או שמן, אם קרבים בשבת ויו"ט.

וצדדי הספק הם: האם הדין שנדרים ונדבות אינם קרבים בשבת וביו"ט זה בגלל שזה כרוך במלאכה האסורה בשבת ויו"ט, ואז יין ושמן אפשר להקריב. או ששבת ויו"ט אינם זמן לנדרים ונדבות, ואז ה"ה יין ושמן. וכששאלתי זה קמיה הגאון הגדול ר' איתמר גרבוז שליט"א הביא לי ראיה נפלאה מהרמב"ם הלכות חגיגה פ"א הלכה י' שמביא פסוק להתיר להביא נדרים ונדבות בחולו של מועד, וקשה למה צריך פסוק מהיכ"ת לאסור הרי אין איסור לאכה כזו בחוה"מ, אלא ודאי ששבת ויו"ט אינם זמן לנדרים ונדבות לכן צריך פסוק שחוה"מ זה כן זמן לנדרים ונדבות עכ"ד ודפח"ח וש"י.

והראני ידידי הגאון ר' צבי ראם שליט"א תשובות הרי"ף ח"א סימן ש"כ והובא בב"י סימן ק"ז וז"ל: שאין הדבר נכון לומר שאין מתפללין תפילת נדבה בשבת, דהואיל ויחיד מתפלל נדבה בכל יום מתפלל נדבה אפי' בשבת, לפי שאין מניעת קרבן נדבה בשבת אלא משום חילול שבת, ואין חילול בתפילה עכ"ל. הרי להדיא דעת הרי"ף שנדרים ונדבות אינם

פני ליש

קרבים בשבת בגלל חילול שבת ולא בגלל שזה לא
זמן לנדרים ונדבות.

וגם הביא הנ"ל שליט"א לשון הרמב"ם בפרק א'
מהלכות תפילה וז"ל: ויש מן הגאונים מי שהורה
שאסור להתפלל תפלת נדבה בשבתות וימים טובים
לפי שאין מקריבין בהן נדבה אלא חובת היום בלבד,
עכ"ל. וזה כדברי הרמב"ם שהביא הגאון הגדול ר'
איתמר גרבוז שליט"א. ותהילות להשי"ת שהראנו
נפלאות מתורתו הקדושה כן יעזרנו על דבר כבוד
שמו יתברך.

במסכת זבחים ד. מביאה הגמרא פסוקים שצריך ד'
עבודות לשמה, שואלת הגמ' אשכחן שינוי קודש,
שינוי בעלים מנלן וכו', הגמרא מביאה פסוק שצריך
זביחה שלא בשינוי בעלים. ושואלת הגמ' אשכחן
זביחה שאר עבודות מנלן וכו' נאמרה זביחה
בשינוי קודש ונאמרה זביחה בשינוי בעלים, מה
זביחה האמורה בשינוי קודש לא חלקת בין זביחה

פני ליש

לשאר עבודות אף זביחה האמורה בשינוי בעלים
לא תחלק בהן בין זביחה לשאר עבודות, איכא
למיפרך מה לשינוי קודש וכו' וישנו בצבור כביחיד.
היינו ששינוי קודש ישנו בקרבן ציבור אבל שינוי
בעלים אינו בקרבן צבור שהרי הכל בעליו. והנה
בגמ' יומא נ. יש דעה שפר יום הכפורים קרבן צבור
הוא עיי"ש, ולפי"ז קשה הרי יש היכי תימצא לשינוי
בעלים בקרבן צבור, דהיינו אם הקריב את הפר יום
הכיפורים לשם ישראל, וצ"ע.

והגאון שמועות חיים שליט"א אמר לי שהמקדש דוד
שואל שאלה דומה שמשכח"ל שינוי בעלים בקרבן
ציבור בפר העלם דבר של שבט אחד ששחטו לשם
שבט אחר. שוב נודע לי שמדבר בזה הקרן אורה.

(והגאון ר' אהרן צבי קרפט שליט"א תירץ לי
שהישראל אינו מחוייב כפרה כמותו כי הוא מתכפר
בשעיר ולא בפר).

יומא סב: תנו רבנן יקח שני שעירים וכו' שיהיו

פני ליש

שניהם שוין מנין אפי' שאין שניהם שוין כשרין וכו' עיכובא מנא לן, וברש"י עיכובא מנלן אי משום דכתיבא חוקה וכו' לא כתיבא חוקה אלא מן הדברים שהן מן העבודה אבל לא על הלקיחה שהיא מתמול שלשום עכ"ל. וצ"ע הרי לכאורה הדין של שניהן שוין הוא דין בעבודה, והלקיחה היא רק הכנה לעבודה. והגע בעצמך אם בשעת הלקיחה היו שניהם שוין ואח"כ השמין אחד ועכשיו אין שניהן שוין, וכי יתקיים כך הדין של שניהן שוין? ואם זה דין בעבודה עצמה הרי כתיבא ביה חוקה, ויעכב. וצ"ע.

שם. תנו רבנן שני שעירי יום הכיפורים ששחטן בחוץ עד שלא הגריל עליהן חייב על שניהם. וצריך לדעת איך חל איסור שחוטי חוץ על איסור שחיטה ביו"כ הא אין איסור חל על איסור.

שם. גמ' הא דאמר ר' יהודה אמר שמואל שלמים

ששחטן קודם שנפתחו דלתות ההיכל פסולין וכו' שחטן בחוץ קודם שנפתחו דלתות ההיכל פטור מאי טעמא מחוסר פתיחה כמחוסר מעשה דמי ע"כ. והנה ארבעים שנה קודם שחרב ביהמ"ק היו דלתות ההיכל נפתחין מאליהן, וצ"ע אם אז שחט בחוץ קודם שנפתחו דלתות ההיכל האם הוי כמחוסר מעשה. והנה במשמר הלויים ברכות (עמ' ד' מדפי הספר) הביא קושית התוס' זבחים קי"א: אמאי חיב השוחט בחוץ בלילה ומאי שנא משלמים ששחטן בחוץ קודם פתיחת דלתות ההיכל דפטור דמחוסר פתיחת הדלתות, והכ"נ מחוסר הגעת זמן דיום. ותירצו התוס': "וי"ל בלילה אין מחוסר זמן אבל ההתם מחוסר מעשה" עכ"ל. והקשו המפרשים דמ"מ יהיה פטור בלילה מטעם שהדלתות נעולות וזה הוי מחוסר מעשה דבלילה הדלתות של ההיכל נעולות. ע"כ מספר משה"ל. והנה לפי הדברים שכתבנו לעיל יש לתרץ קושית המפרשים דאיירי מ' שנה קודם חורבן הבית שהדלתות נפתחו מאליהן ואין זה מחוסר מעשה.

יומא דף ס"ג. ת"ר איש איש מבית ישראל אשר ישחט וכו' ואל פתח אהל מועד לא הביאו וכו' שומע אני אפילו קדשי בדק הבית וכו' כל שאינו ראוי לפתח אהל מועד אין חייבין עליו בחוץ ע"כ. וברש"י ד"ה הראוי לפתח וגו': וקדשי בדק הבית לא היו עתידין לבא לפתח אהל מועד. ואני שמעתי שאינם ראויים לפתח אהל מועד שסתם קדשי בה"ב בעלי מומין הן דאמר מר המתפיס תמימים לבדק הבית עובר בעשה.

והנה בפ' נשא איתא דהנשיאים הביאו שני עשר בקר בשביל העגלות, ובחתם סופר עה"ת בפ' נשא ד"ה קח מאתם והיו לעבוד כתב וז"ל: וצ"ע הא המתפיס תמימים לבדק הבית אינו יוצא מידי מזבח וא"כ הנהו שורים איך יצאו מידי מזבח. ודוחק לומר שהיו בעלי מומין. וצ"ל כיון שמסרום לציבור לב ב"ד מתנה עליהן וכו', עכ"ל. והנה לפי"ז יש היכי תימצי של קדשי בדק הבית תמימים שראויים לבוא לפתח אהל מועד - בפרי הנשיאים, וצ"ע.

פני איש

מזבח חדש בציון תכין (מוסף לר"ח). סופי תיבות
נחשן. וי"ל דזה מרמז לנחשון בן עמינדב שהקריב
שעיר ראש חודש בחנוכת המזבח.

הקדושת לוי (בדרוש כללות הניסים בד"ה בפסוק
לכה ואשלחך אל פרעה) כותב שלגוים הקב"ה לא
עושה ניסים. וקשה מרש"י, שכתוב בגמ' (קידושין
ל"ג ע"א) שריו"ח היה קם בפני זקני נכרים אמר
כמה הרפתקאות דעדו עליהו. וכתב רש"י שראו
נסים הרבה ומופתים, וצ"ע.

"ויעקב איש תם יושב אוהלים" המילה תם בארמית-
שמה, כמו: שלחו מתם. כמו"כ גם בפולנית תם זה שם.
וזהו ויעקב איש תם- שהוא איש משמה, היינו מהעולם
העליון. לכן כל מהות העוה"ז אצל יעקב היא כמו אוהל.

פני ליש

בספר סיפורי חסידים של הרב זוין זצ"ל מסופר שתלמיד בירך את רבו שיחיה לעולם ושאלו רבו הרי אדם אינו חי לעולם? וענה התכוונתי עד מאה ועשרים שנה. ושאלו רבו אמרת לעולם ועכשיו אתה אומר מאה ועשרים שנה? וענה לו שהעולם הוא ששת אלפים שנה, שהם מאה ועשרים יובלות, ויובל נקרא עולם. והנה יש ראייה לזה מהגמ' ערכין דף י"ג אין פוחתין משתי חצוצרות וכו' ומוסיפין עד לעולם. ועד כמה אמר רב הונא ואמרי לה אמר רב זבדי אמר רב הונא עד מאה ועשרים.

הנה יש בגדים שחייבים בציצית רק מדרבנן, ויש לחקור אם בציציות אלו יש גם המצוה של "וראיתם אותו". וכשזכיתי לשאול זה קמיה מרן רבנו הג"ר שריה דבילצקי שליט"א (זצוק"ל) אמר לי תוכ"ד שבציצית דרבנן יש מצות עשה מדרבנן של וראיתם אותו.

ומעין ראייה יש להביא מהגמ' ביצה דף ג' ע"ב מי שהיו לו חבילי תלתן של כלאי הכרם ידלקו, נתערבו

פני ליש

באחרות ואחרות באחרות כולן ידלקו דברי ר"מ ע"כ. והנה מדאוריתא האיסור בטל ברוב רק יש דין דרבנן שהחבילי תלתן עדיין אסורים, הואיל שדרכן להמנות, ולכאורה יש לשאול, דיינו שרבנן אמרו שזה עדיין איסורי הנאה, אבל המצוה של שריפת כלאי הכרם לכאורה לא שייך, רואים שאיפה שיש דין דרבנן שיש לזה דין של כלאי הכרם יש גם את המצוה של ידלקו.

אחרי עבודת ימי השובבי"ם עוזר השי"ת לזכות ל
"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" אכ"ר.

בקונטרס פני ליש (נדפס בשנת תשע"ה) כתב:
עירובין דף ד' ע"א אמר רב חייא בר אשי אמר
רב שיעורין חציצין ומחיצין הלכה למשה מסיני,
ושואלת הגמ' שם ע"ב מחיצות דאורייתא ניהו
וכו', לר' מאיר כי אתאי הלכתא לגוד וללבוד ולדופן

פני ליש

עקומה, ולגוד היינו לענין גוד אסיק וגוד אחית מחיצתא, ולכאורה קשה הרי ענין גוד אסיק וגוד אחית אינן דין פרטי במחיצה אלא דין כללי, כמבואר במשנה ומייתי לה הגמרא בחגיגה יט. "אם היו רגליו של ראשון נוגעות במים אף השני טהור" ופירש"י "דאמרינן גוד אחית מים שעליו כאילו הן במקוה", א"כ איך אפשר להגיד מחיצין הלכה למשה מסיני, הרי ההלממ"ס אינה דין דווקא במחיצין, וצ"ע, ע"כ מהנדפס שם.

והגאון רבי משה יהודה שניידר שליט"א תירץ עפ"י מש"כ החזו"א דגוד אחית של מקוה הוא גדר אחר מגוד אחית מחיצה.

בפרק קנין תורה: הלומד תורה לשמה זוכה לדברים הרבה וכו' אהוב, אוהב את המקום, אוהב את הבריות וכו' ומלבשתו ענוה ויראה. רואים שזוכים בדברים אלו אחרי שלומדים תורה לשמה, וצ"ע דבאותו פרק להלן כתוב במ"ח קנינים שהתורה נקנית בהם: ביראה, בענוה וכו', אהוב, אוהב את המקום, אוהב

פני ליש

את הבריות, משמע לכאורה שדברים אלו צריכים עוד לפני הלימוד. ויש להתבונן בזה, ותן לחכם ויחכם עוד.

יומא עא. אלו תלמידי חכמים שדומין לנשים ועושין גבורה כאנשים. וברש"י: שדומין לנשים - ענוותנין ותשושי כח עכ"ל. ועי' מגילה יד: לא יאה יהירותא לנשי. ע"כ.

אכתוב בס"ד שתי ספיקות בענין כהן משוח מלחמה:

האם כהן בעל מום כשר להיות משוח מלחמה?

האם הציץ של הכהן משוח מלחמה מרצה או שריצוי ציץ זה רק בכהן גדול? ומי שיודע תשובה ימחול להודיעני ושכמ"ה.

והגאון שמועות חיים שליט"א הראה לי בספרו סימן ל"ג שנוקט בפשיטות שציץ של משיח מלחמה

פני ליש

מרצה, אבל אינו מביא ראיה.

אמר דודי ומעודדי הגאון בעל משמר הלוי זצוק"ל:
דהנה המקבל צדקה מבשר ודם מתבייש להסתכל
לו ישר בפנים, כדאיתא בירושלמי ערלה דאכיל מן
חבריה בהית מסתכל ביה, אבל כשהקב"ה נותן צדקה
אפשר להסתכל ישר בפניו ית"ש. וזה מה שאמר
הכתוב: כי צדיק ה' צדקות אהב ישר יחזו פנימו.

הקשה זקני הגאון ר' יצחק הלוי שולזינגר זצוק"ל
דהנה איתא שביקשו חכמים לגנוז את ספר קהלת
מפני שכתוב שם דברים לא מובנים, ולבסוף לא
גנזוהו מפני שבסוף כתוב: סוף דבר הכל נשמע את
האלוקים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם.
וקשה הרי סוף סוף כתוב לפני זה דברים לא מובנים?
ותירץ שלשיעור לא באים אבל לסיום כולם באים.

פני ליש

אמר זקני הגאון ר' יהודה לייב גפן זצוק"ל: מה זה שלשיעור לא כולם באים אבל לסעודת הסיום כולם באים? ותירץ: בתענוג אכל ושתה כל עדת ישראל יעשו אותו (זמירות לשבת).

הנה פעם תמהתי מה זה שיש צדיקים שמתפארים ביראת השמים שלהם? אבל באמת זה פסוק מפורש אל יתהלל חכם בחכמתו, וגבור בגבורתו ועשיר בעשרו, כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי. ואומר שקר החן והבל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל.

פעם ראיתי בספר אחד, שאדמו"ר אחד אמר שכל סעודה שאין בה דג מלוח ובירה אינה סעודה, ולכאורה דברים אלו תמוהים, אבל ראה כמה גדולים דברי חכמים שכן איתא במס' ברכות מד. אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כל סעודה שאין בה

פני ליש

שריף אינה סעודה. וברש"י: שריף - תבשיל לח
שיש בו מרק כמו שורפה חיה.

סיפר לי הרה"ג ר' שלום זיטלני שליט"א, פעם
נסע מרן הגאון בעל עטרת משה זצוק"ל לשבת
אל כ"ק מרן האדמו"ר מלעלוב רבי משה מרדכי
בידרמן זצוק"ל ואח"כ אמר: כששמעתי את הרבי
בקבלת שבת אומר "אש לפניו תלך ותלהט סביב
צריו" כבר היה לי כדאי הוצאות הנסיעה.

בסה"ק יסוד ושורש העבודה שער שמיני שער
העליון פרק תשיעי כתב וזל"ק: ונשגב ביום ההוא
מעלת העולה לתורה ששי כמבואר בזוה"ק פ' שלח
לך ד' קסד ע"ב וז"ל: ר' כרוספדאי חמיד לבא פריש
האי קרא עד לא יסתלק ופירש שפיר מגדל עוז וכו'
בו ירוץ צדיק וכו' ע"ש.

וחתני היקר הרב יחיאל בלומהוף שליט"א הוסיף

פני ליש

בזה, כי "מגדל עוז שם ה' בו ירוץ" אותיות בוי"ו
ירוץ היינו בשישי. ועוד אמר כי כתוב מגדל עוז
וכו' בו ירוץ משמע שהעולה לתורה צריך לרוץ
עכ"ד ודפח"ח וש"י.

סוף יומא. הרי שהיה שם כתוב על בשרו וכו' נזדמנה
לו טבילת מצוה כורך עליו גמי ויורד וטובל. והקשו
הרי הגמי הוי חציצה? ויש לתרץ היות שמיעוטו
ומקפיד חוצץ רק מדרבנן ומהתורה אינו חוצץ, הרי
אם טבילה בזמנה מצוה חייב לטבול, כדי לצאת ידי
חובת הדאורייתא.

משנה עירובין כו ע"ב. מערבין לנזיר ביין ולישראל
בתרומה סומכוס אומר בחולין ע"כ. ובגמ' ל' ע"ב:
סומכוס אומר בחולין, ואילו לנזיר ביין לא פליג מאי
טעמא, אפשר דמיתשל אנזירותיה, ע"כ. ויש להקשות
הרי נזיר שמשון אינו יכול להשאל על נזירותו, וא"כ

פני ליש

ליפלוג סומכוס אנזיר שמשון ביין? וצ"ע.

חכמה בגויים - תאמין (מדרש איכ"ר ב' י"ז). כל
החכמה שיש בגויים - זה בשביל שאתה תגיע
לאמונה.

סוכה דף ה ע"א. ר' יוסי אומר מעולם לא ירדה
שכינה למטה וכו' והכתיב ועמדו רגליו ביום ההוא
על הר הזיתים, ומתרצת הגמ' למעלה מעשרה
טפחים ע"כ. וצ"ע למה לא תירצה הגמ' שפסוק זה
מדובר על לעתיד לבא ואז יהיה שכינה גם למטה
מעשרה טפחים.

שם: והכתיב מאחז פני כסא פרשז עליו עננו וא"ר
תנחום מלמד שפירש ש-ד-י מזיו שכינתו ועננו
עליו? מתרצת הגמ' למטה מעשרה, ומקשה הגמ'

פני ליש

מכל מקום מאחז פני כסא כתיב, מתרצת הגמ' אשתרבובי אשתרבב ליה כסא עד עשרה ונקיט ביה, ע"כ. וצ"ע למה לא תירצה הגמ' אשתרבובי אשתרבוב ידו של משה למעלה מעשרה, וצ"ע.

ברכות כט ע"א בענין תפלת הבינונו: והתועים על דעתך ישפטו, וברש"י והתועים על דעתך - העוברים על דבריך, ישפטו - לשון צדק ומשפט. לשון אחר והתועים במשפט, על דעתך ישפטו, השיבם ולמדם לשפוט כדבריך. וכן עיקר נראה לי וכן בה"ג עכ"ל רש"י. והנה לכאורה יש הבדל בניקוד בין שני הלשונות, בלשון ראשון יש לנקד יִשְׁפְּטוּ ובלשון אחר יש לנקד יִשְׁפָּטוּ.

מתני' ברכות כ"ח ע"ב. היה רוכב על החמור ירד ויתפלל ואם אינו יכול לירד יחזיר את פניו ואם אינו יכול להחזיר את פניו יכוין לבו כנגד בית קדשי

פני ליש

הקדשים ע"כ. משמע לכאורה שרק אם אינו יכול להחזיר את פניו אז יש דין לכוין לבו כנגד בית קה"ק, אבל אם מחזיר את פניו אין דין לכוין לבו כנגד בית קה"ק. ובשו"ע משמע שדין זה הוא בכל גווני. אמנם בגמ' דף ל ע"א איתא היה עומד בחו"ל יכוין את לבו כנגד ארץ ישראל וכו', היה עומד בבית המקדש יכוין את לבו כנגד בית קה"ק. משמע כהשו"ע שדין זה הוא בכל גווני.

איתא במתני' עירובין לא ע"א שלא מערבין במעשר שני והקדש שלא נפדו. וצ"ע אם המעשר שני שלו, שיכול לאכלו, האם בירושלים יכול לערב במעשר שני, או דלמא למ"ד מע"ש ממון גבוה הוא, אין זה שלו ואינו יכול לערב בו. והשיב לי על זה הגאון שמועות חיים שליט"א, שהגר"ח והגרי"ז מבריסק זיע"א אומרים שהדין שמע"ש ממון גבוה הוא, זה רק לגבי הדברים שאסור לו לעשות בזה, כגון מכירה, אבל האכילה היא מדין בעלים, עכ"ד. אבל עדיין

פני ליש

צ"ע אם כהן יכול לערב בחלקו בבשר קדשים, שבזה גם אכילתו הוא משולחן גבוה, וצ"ע. אבל לכאור' אין היכ"ת להוציא בשר קדשים מחוץ לירושלים.

בסה"ק חפץ חיים בבאר מים חיים (פתיחה לאוין ח-ט) הביא מחלוקת הראשונים אם הלאו של לא תקום ולא תטור זה רק אם ביקש ממנו טובה בדבר שאלת ממון, או אפילו בדברים אחרים, והנה עליתי ונסתפקתי להשיטה שזה רק בממון מה הדין בממון שאין בו שוה פרוטה, וצ"ע.

הנה אנשים מחפשים עצות לזכות לשמחה, והנה האיר לי השי"ת בערב פסח תשע"ה איך זוכים לשמחה, לקיים שויתי ה' לנגדי תמיד, ועי"ז זוכים לשמחה כמו שאמר דוד המלך ע"ה בתהלים ט"ז: "שויתי ה' לנגדי תמיד כי מימיני בל אמוט לכן שמח לבי ויגל כבודי" וכו'. וכשהרצתי הדברים לפני הגאון

פני ליש

שמועות חיים שליט"א אמר לי שהרמ"א מתחיל את דבריו במלים: שויתי ה' לנגדי תמיד, ומסיים את דבריו בסימן תרצ"ז במלים: וטוב לב משתה תמיד, שע"י שמקיים שויתי וכו' יזכה ל: וטוב לב משתה תמיד, וזהו שני תמידין כהלכתן.

ברמב"ם סוף הלכות שמיטה ויובל כתב על שבט לוי: והוא ברוך הוא זוכה להם שנאמר אני חלקך ונחלתך, ולהלן כתב ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים וכו'. ואמר בני היקר הרב אלכסנדר הלוי שליט"א "כי לא יטוש ה' את עמו ונחלתו לא יעזוב" - ונחלתו לא יעזוב ראשי תיבות לוי.

ויש להוסיף ע"ז בס"ד: "כי לא יטוש" ר"ת כהנים לויים וישראלים, וזהו "ד' עמו" שהם עמו של הקב"ה. ובהמשך: ונחלתו לא יעזוב כמו שאמר הרב אלכסנדר שליט"א שזה ר"ת לוי.

פני לישי

ידועה ומפורסמת אמרתו של הרה"ק ר' נחמן מברסלב זיע"א "אם אתה מאמין שיכולים לקלקל תאמין שיכולים לתקן". וזכר לדבר לשון המשנה עדיות פ"ח: אמרו להם חכמים אם מאמינים אתם שהורהנה, האמינו שלא נסתרה ולא נטמאה, ואם אין אתם מאמינים שלא נסתרה ושלא נטמאה, אל תאמינו שהורהנה.

הנה יש הלכה שבנטילת לולב יש להוריד הטבעות מהידים שלא יחצצו בין ידיו ללולב, והנה יש דין בלולב שכל לנאותו אינו חוצץ, ואולי בגלל שמצות לולב נעשית בידים, יש מצוה גם לנאות את הידים וממילא על הטבעות יהיה דין כל לנאותו אינו חוצץ, וצ"ע.

ברש"י סוכה ל"ט ע"א הלוקח לולב מחברו וכו' דהא בעם הארץ קמירי כדאמרינן בגמ' ועם הארץ לגבי חבר לא קרי ליה חברו עכ"ל. וקשה הרי בשעת הרגל

פני ליש

עסקינן ואז גם עמי הארץ נקראים חברים, כדאמר
בחגיגה כ"ו. הכתוב עשאן כולן חברים, וצ"ע.

והגאון שמועות חיים שליט"א תירץ לי שלא לגבי
כל הדברים נקראו עמי הארץ חברים ברגל, שהרי
יש מח' אתרוג של דמאי ב"ש פוסלין וב"ה מכשירין,
ולא אמרי' דברגל כולם חברים ואין דמאי נוהג.

אלא שהקשה הגאון הנ"ל שליט"א מהמשנה ריש
לולב וערבה (סוכה מ"ב ע"ב) דאיתא שם ומלמדין
אותן לומר כן מי שיגיע לולבי לידו הרי הוא לו
במתנה, וקשה לב"ש דדמאי פסול, אולי האתרוג
של ע"ה והוי דמאי, וצ"ע.

פרקי אבות פרק קנין תורה פרק שישי. כל מי שאינו
עוסק בתורה נקרא נזוף וכו'. והנה בסוכה לח. מי
שהיה עבד או אשה או קטן מקרין אותו וכו' ותבוא
לו מאירה. ואומר רש"י: על שלא למד, וצ"ע הרי
מאירה זה יותר גרוע מנזיפה כדמשמע במועד קטן
טז ע"א, וצ"ע. ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים

פני לישי

שנהיה כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה
ונתברך בברכת התורה, אכי"ר.

הנה הבורא ית"ש נתן לנו את התורה, והוא עצמו
כביכול מקיים את התורה כדאיתא בחז"ל, וזהו
"חק נתן ולא יעבור" - הקב"ה נתן לנו את התורה,
ולא יעבור עליה. וכשאמרתי דבר זה לידידי הרה"ג
ר' שמואל קוק שליט"א אמר לי שזהו "ברוך גוזר
ומקיים".

בסה"ק נועם אלימלך פ' ויקרא ד"ה ויקרא ז"ל: וזהו
שהתפלל דוד המלך ע"ה אתה ה' לעולם תשב, כי
עתה בעו"ה כשהשכינה בהגלות כשהקב"ה רוצה
לדון את ישראל צריך ברוב רחמיו לעמוד מכסא
דין ולישב עליהם בכסא רחמים. אבל לעתיד לבא
יהיה כולו רחמים גמורים ולא יצטרך לעמוד מכסא
דין כלל ולשנות מכסא לכסא, ולזה התפלל אתה

פני ליש

ה' לעולם תשב וכו' עכלה"ק. ויש להוסיף על דברי קדשו דהנה הקב"ה יושב ומזווג זיווגים דזיווגים הן ענין ישיבה כדאיתא בריש מס' מועד קטן א"ר כמא דמיתותב עולם עם עולמתא יתיתבון בגויך בנייך, ולכן מבקשים אנו מהקב"ה, הנה יש הרבה שצריכים וצריכות זיווג לכן ברחמיך הרבים לעולם תשב - לזווגם, אכי"ר.

והנה איתא בחז"ל שבאה השבת בטענה להקב"ה: ליום ראשון נתת זיווג את יום שני וכו' ולי אין זיווג, ואמר הקב"ה לשבת שישראל יהיו זיווגך, וזהו מה שאנו אומרים וביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו, מחמת שביום השבת זיווג הקב"ה את השבת עם ישראל לכן ישב.

הנה מה שבארבעת המינים שבלולב אין מין אחד חוצץ לחבירו אע"פ שהם אגודים ג' מינים ביחד, משום שמין במינו אינו חוצץ וזה נקרא מין במינו כי הכל מצוה אחת. ולכאורה קשה דאיתא בסוכה

פני ליש

מד ע"א ומאי שנא ערבה דלא עבדינן לה שבעה זכר
למקדש א"ל הואיל ואדם יוצא ידי חובתו בערבה
שבלולב ע"כ. והנה אם הוא לוקח את הערבה אגודה
יחד עם הלולב וההדסים, הרי הם חוצצים, דלגבי
מצות נטילת ערבה הם אינם חלק מהמצוה והוי
מין בשאינו מינו וחוצץ, וצ"ע.

בסה"ק ליקוטי מוהר"ן (תנינא סימן ק"ב) איתא
שבועז ורות הם סוד סמיכת גאולה לתפילה כי
בועז הוא בחי' גואל כמו שכתוב כי גואל אנוכי
וכו' ורות היא בחי' תפלה כמו שאמרו רז"ל למה
נקרא שמה רות שיצא ממנה דוד שריוה להקב"ה
בשירות ותשבחות ע"כ מליקוטי מוהר"ן. וזיכני
השי"ת ברחמיו ובחסדיו האין סופיים להוסיף על זה
שלכן אמר בועז לרות שכבי עד הבוקר, כיון שתקנו
רבנן השכיבנו - כגאולה אריכתא דמיא (ברכות ט
ע"ב). ברכות והודאות להשי"ת נותן התורה לעם
סגולתו שהראנו נפלאות מתורתו הק' כן יעזרנו

פני ליש

השי"ת ולכל ישראל לעד. גל עינינו והראנו נפלאות
מתורתך אכי"ר.

עירובין י"ח ע"ב. תנו רבנן המרצה מעות לאשה
מידו לידה או מידה לידו בשביל שיסתכל בה אפילו
דומה למשה רבנו שקיבל תורה מהר סיני לא ינקה
מדינה של גיהנום וכו' ע"כ. רואים מכאן שאפילו
מי שדומה למשה רבנו ע"ה צריך להזהר. ובתהלים
(פרק צ' פסוק י"א) תפלה למשה איש האלוקים
וכו' מי יודע עוז אפיק וכיראתך עברתך ע"כ. ובאבן
עזרא: ולפי דעתי, מי יודע - מי זה שיוכל לדעת
עוז אפיק וכפי היראה ממך ככה עברתך. על דרך
בקרובי אקדש כאשר דרשו קדמונינו במלת וסביביו
נשערה מאד עכ"ל.

בשו"ע אורח חיים סימן תרס"ח סעיף א ברמ"א:
ואנו נוהגין שאין אומרים חג בשמיני דלא מצינו

פני ליש

בשום מקום שנקרא חג אלא אומרים יום שמיני
עצרת, עכ"ל. והנה הגאון ר' יונה שטול שליט"א
הביא הפסוק ושמחת בחגיך ואומרת הגמ' לרבות
לילי יו"ט אחרון לשמחה, רואים מכאן שיו"ט אחרון
קרוי חג ודפח"ח וש"י. ולמעשה מובא בפוסקים
שגם האשכנזים אומרים חג.

בגבורות ישע ימינו. שאלתי את הגאון ר' יעקב
מרגלית שליט"א הרי גבורות זה שמאל, ולמה כתוב
ישע ימינו? והשיב לי על אתר דגבורות - הינו
השמאל - ישע ימינו - מסיע לימין ודפח"ח וש"י.

הגידו השמים צדקו. הגידו לשון המשכה. היינו
שהז"א ממשיך את צדקו של הקב"ה למלכות.

סיפר דודי ומעודדי הגאון משמר הלוי זצוק"ל

פני ליש

שפעם אמרו למרן הגאון ר' נחום פרצוביץ זצוק"ל שאברך אחד מהישיבה - שקדן גדול בתורה, סובל מדיכאון רח"ל. והוקשה להגרנ"פ הרי פיקודי ה' ישרים משמחי לב, ואיך זה שלמד כ"כ הרבה הוא בדיכאון? והסתובב בבית המדרש הלך וחזור וחשב על הקושיא. פתאום אמר: יש לי תירוץ, פקודי ה' - אם הם ישרים - הם משמחי לב.

ואורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום (משלי ד'). הצדיקים בתחלתם כאור נוגה הינו שמעורב רע, ובהמשך ע"י עבודת המדות ותפילות - הולך ואור עד נכון היום.

זכינו ללמוד ממורנו ורבנו הגאון הצדיק ר' יחזקאל בינג שליט"א, שעיקר התיקון בביאת המשיח בב"א יהיה בספירות המלכיות, וזכני השי"ת ברחמי העצומים ובחסדיו האין סופיים לומר על זה רמז

פני ליש

מדברי הגמ' ברכות ל"ב ע"ב, אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכיות בלבד. ברכות והודאות לבורא יתברך שמו שהראנו נפלאות מתורתו הקדושה, ואפיל תחנתי לפני השם יתברך שמו, אנא ה' יה"ר שתקיים בי ובכל ישראל לעולם הפסוק גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך, אכי"ר.

כתובות סו ע"ב. ת"ר מעשה ברבן יוחנן בן זכאי שהיה רוכב על החמור והיה יוצא מירושלים וכו' ראה ריבה אחת שהיתה מלקטת שעורים מבין גללי בהמתן של ערביים וכו' אמר לה בתי בת מי את אמרה לו בת נקדימון בן גוריון אני (שהיה עשיר גדול). אמר לה בתי ממון אביך היכן הלך וכו' ואומרת הגמ' שנענש בגלל שלא עשה צדקה כראוי, הינו שנתן צדקה אבל התכוין לכבודו, או שלא נתן מספיק. ושואלים רבים וכי בגלל זה מגיע לו עונש כ"כ חמור הרי סוף סוף נתן צדקה? ויש לתרץ שהרי זה היה בזמן החורבן ונגזרה הגזרה על כל ישראל,

פני ליש

והנה אם צדקתו של נקדימון היתה מושלמת, אולי בזכות זה היה ניצל אבל בגלל שהצדקה לא היתה מושלמת, לא הספיקה הזכות להוציא את נקדימון מכלל הגזרה על כלל ישראל, וכמו שאמר לי הרה"צ ר' בן ציון במברגר זצוק"ל משגיח בישיבת פוניבז' הק': ואס סי ועט זיין מיט כלל ישראל, ועט זיין מיט ר' ישראל. תרגום: מה שיהיה עם כלל ישראל, יהיה עם ר' ישראל.

המסילת ישרים כתב, ואהבת לרעך כמוך - כמוך ממש. ובתניא כתב שכל יהודי הוא חלק אלוך ממעל ממש. והנה שני הממש קשורים זה בזה, בגלל שכל יהודי הוא חלק אלוך ממעל ממש, לכן - ואהבת לרעך כמוך ממש.

הדרן לסיום מס' סוכה והתחלת מסכת ביצה בס"ד ובחסדיו האין סופיים. הנה בסוף סוכה במעשה

פני ליש

בילגה קנסו האם משום הבת, ובתחלת ביצה, אם
התרנגולת מוקצה אסרו את הביצה, וזה כעין קנסו
הבת משום האם.

הרופא לשבורי לב ומחבש לעצבותם. הנה באותיות
”ומחבש ל” יש אותיות מלבוש ואותיות חשמל וזה
רמז למה ששמענו ממורנו ורבנו הגאון הצדיק ר’
יחזקאל בינג שליט”א, שבתיקון בחי’ המלבוש
ובחינת החשמל ממשיכין רפואה לחולה. ברוך
ומבורך שם השי”ת שהראנו נפלאות מתורתו
הקדושה, ברחמיו ובחסדיו האין סופיים ובאהבתו
את עמו ישראל, כן יעזרנו השי”ת לעד.

אמר לי ידידי הרה”ג הרב גומבו שליט”א ששלש
פעמים כתוב ברמב”ם המלים: בכל כוחו - א’. סמיכה
בכל כוחו. ב’. מלקות בכל כוחו. ג’. יעקב הצדיק
עבד את לבן בכל כוחו. ומצאתי בס”ד בעזהי”ת

פני ליש

הטוב והמטיב ובחסדיו וברחמיו הנצחיים מקום
הרביעי: בהלכות שביתת יו"ט פרק ג' הלכה ט"ו:
מוללין מלילות וכו' מנפח על יד על יד בכל כוחו.

מס' ביצה דף י ע"א במשנה בית שמאי אומרים לא
יטול אלא אם כן נענע מבעוד יום. ובפי' המשניות
להרמב"ם: ומה שאמרו בית שמאי שאסור ליקח
היונים ביום טוב אלא א"כ נענע מערב יו"ט, הוא
בברירה ראשונה שבאותו שובך כי האדם חס על
ברירה ראשונה ושמא ימלך ולא ירצה לקחתם ואחר
הכנסת יום טוב ימלך שנית ויקח אותם והם מוקצה.
אבל בברירה שניה והבאים אחריהם אין מחלוקת
ודי לו שיאמר זה וזה אני נוטל. עכ"ל. וצריך להבין
א"כ מה יועיל שנענע הרי גם אז לכאורה יש לחשוש
שימלך אח"כ ולא ירצה לקחתם ואז הם מוקצה? ויש
לתרץ שאם מכין במחשבה ואח"כ נמלך לא ליטול
הרי מחשבה מבטלת מחשבה וזה נהיה מוקצה
בחזרה. אבל אם נענע, ואח"כ נמלך במחשבה, הרי

פני ליש

אין מחשבה מבטלת מעשה וזה לא יהיה מוקצה.
וצ"ע לדינא.

עירובין דף לח ע"א. אמרו לו לרבי אליעזר אי אתה מודה שאין מערבין בתחילה מיו"ט לשבת, היינו שאם היה יו"ט ואח"כ שבת ורצה לערב ערובי תחומין לשבת, ושכח לערב בערב יו"ט, אסור לערב ביום טוב עצמו לשבת, ולכאורה הסיבה היא כי אסור להכין מיו"ט לשבת, וקשה לכאורה הרי אם עשה בערב יום טוב ערוב תבשילין למה לא יכול לערב ביו"ט ערובי תחומין לשבת להשיטה שגם דברים שלא שייך לבישול מותר ע"י עירוב תבשילין? ותירץ על זה הגאון שמועות חיים שליט"א שערוב תבשילין שעושים ביו"ט עוזר רק אם יכול להנות מזה ביו"ט עצמו.

מס' ביצה דף טו ע"ב. לכו אכלו משמנים ושתו

פני ליש

ממתקים ושלחו מנות לאין נכון לו כי קדוש היום
לאדוננו ולא תעצבו כי חדות ה' היא מעוזכם.
וברש"י: חדות ה' - שמחה שאתם עושים בשביל
הקב"ה. הרי היא מעוזכם - היא תעזור אתכם לשלם
הקפותיכם ומזונותיכם שתלוו בשבילה, ע"כ. ולהלן
בגמ' מאי כי חדות ה' היא מעוזכם, אמר ר' יוחנן משום
ר' אליעזר ב"ר שמעון אמר להם הקב"ה לישראל בני
לוו עלי וקדשו קדושת היום והאמינו בי ואני פורע,
ע"כ. הנה רואים שהפסוק מדבר על אנשים עניים ל"ע
שצריכים ללוות בשביל סעודת יו"ט, וגם הם מצווים:
ושלחו מנות לאין נכון לו שהם צריכים לתת לאחרים.

הנה איתא שבאדם הראשון היו כלולים כל הנשמות
וגם נשמות דאצילות וכולם חטאו בחטא אדה"ר.
וקשה הרי מי שיש בו נשמה דאצילות, אין חטא
בא על ידו, ואיך חטאו הנשמות דאצילות שהיו
כלולות כולן באדה"ר, וצ"ע.

פני ליש

ברמב"ם (הלכות נדרים פ"ג) מבואר שחוץ מהדין שהבעל מפר נדרי אשתו ובתו באמירת מופר לך יש גם דין ביטול, כלשונו (הלכה ח'): ומהו הביטול - שיכוף אותה לעשות דבר שאסרה אותו, אבל ההפרה אינו כופה אותה אלא מפר לה ומניחה אם רצתה עושה ואם רצתה אינה עושה. וממשיך רבנו בהלכה ו' וז"ל: כיצד, נדרה או נשבעה שלא תאכל או שלא תשתה ואמר לה מופר לך, הרי זה הפר ומותרת לאכול ולשתות. נטל ונתן לה ואמר לה טלי ואכלי ושתי הרי זו אוכלת ושותה והנדר בטל מאליו עכ"ל. ועי' ראב"ד שם ובנושאי כלים. והנה יש לעיין אם ארוס גם יכול לכופ אותה. ועוד יש לעיין אם יש אב וארוס, והאב לא הפר רק ביטל, אם הארוס יכול לבטל. ועיין ברפ"ב דגיטין גידוד חמשה ומחיצה חמשה, הנוטל ידיו אחת בנטילה ואחת בשטיפה, חציו בטבילה וחציו בנתינה, וצ"ע.

ברמב"ם הלכות כלי המקדש והעובדים בו (פרק ג')

פני ליש

הלכה א' וז"ל: זרע לוי כולו מובדל לעבודת המקדש שנאמר בעת ההיא הבדיל ה' את שבט הלוי, ומצות עשה להיות הלויים פנויים ומוכנים לעבודת המקדש בין רצו בין שלא רצו שנאמר ועבד הלוי הוא את עבודת אהל מועד, עכ"ל. מבואר שכופין את הלוי (ואת הכהן) לעבוד עבודה. ובכסף משנה הביא מקורו מהספרי פ' קרח: שומע אני אם רצה יעבוד אם לא רצה לא יעבוד, ת"ל ועבד הלוי בעל כרחו. ולכאורה קשה על זה מקרא מפורש בפ' שופטים: "וכי יבא הלוי מאחד שעריך מכל ישראל אשר הוא גר שם ובא בכל אות נפשו אל המקום אשר יבחר ד' ושרת" וכו', הרי כתיב בכל אות נפשו? ותירץ לי ע"ז בני פנחס דוד הלוי שליט"א שרש"י מפרש שהמקרא מדובר כשרוצה להקריב קרבנות במשמר שאינו שלו. ועדין צ"ע.

מה ידידות מנוחתך את שבת המלכה. את שבת המלכה ר"ת אשה.

פני ליש

שו"ע הלכות יו"ט סימן ת"ק סעיף א': אין קונין
בשר בפיסוק דמים אמר לטבח תן לי בסלע או
בשתיים וכו' עכ"ל. ובביאור הלכה: בפיסוק דמים,
עיין בש"ס דף כ"ז ומוכח דבלי פסוק שפיר נמנין
על הבהמה. וכן מבואר בתוספתא להדיא עיי"ש.
אבל הרשב"א בעבוה"ק כתב להחמיר בזה וכו'
נראה שחשש לדברי הירושלמי וכו' וגם מש"ס
דילן שבת קמ"ח לפי הגירסא בספרים שלנו מוכח
לכאורה כן, עכ"ל. והנה הראה הג"ר יוסף משה קליין
שליט"א דברי הר"ן בנדרים סא: וז"ל אפילו הכי
כיון דהך סוגיא איתאמרא בסוגיא דנדרים, משמע
דאיכא למיסמך עילויה טפי מההיא סוגיא דהתם
דלאו בדוכתא איתמר עכ"ל. רואים שאם יש סתירה
בין שתי סוגיות סומכים על הסוגיא דאיתאמרא
בדוכתא, ואם כן צ"ע על הרשב"א איך מסתמך על
הסוגיא בשבת נגד הסוגיא בביצה שזה דוכתיה.

יהושע בן נון - על ידי המשכת נ' שערי בינה נזכה

פני ליש

בעזה"ת לישועה מאתו יתברך, אכי"ר.

והראה לי ידידי הרה"ג ר' נתן צבי סלצינסקי שליט"א
בסה"ק מגלה עמוקות אופן י"ג וז"ל: כי יהושע לא
נקרא רק בן נון בחיריק מלשון בין תבין אשר לפניך,
כי שערי בינה וכו' עכ"ד המגלה עמוקות.

אמר לנו מורנו ורבנו הגאון הצדיק ר' יחזקאל בינג
שליט"א בעל נקודות הכסף בשם רבנו האריז"ל
שבתפלת אלוקי נצור במלים "למען יחלצון ידידיך"
יש לכוין לשם הקדוש יל"י וזכיתי להוסיף על דבריו
שבהמשך כתוב הושיעה ימינך וענני, שזה ר"ת
י-ה-ו וחסר ה' שזה בינה וע"י השם הקדוש יל"י
שזה כנגד חמישים שערי בינה יושלם ה-ה'. ברך
ה' הטוב שהראני נפלאות מתורתו הקדושה יתברך
שמו לעד, כן יעזרנו השי"ת לעד ויראנו נפלאות
מתוה"ק.

פני ליש

בהלכות ראש השנה (תקפ"ט במשנה ברורה ס"ק ו') וז"ל: טומטום ואנדרוגינוס אף דחייבין לתקוע מ"מ לא יברכו דברכה היא דרבנן וספיקא לקולא [וכדלעיל בסימן י"ז ס"ב] עכ"ל המשנה ברורה. והנה בסימן י"ז ס"ב בהלכות ציצית כתב השו"ע: טומטום ואנדרוגינוס חייבין מספק ויתעטפו בלא ברכה, וברמ"א: ולפי מה שנהגו נשים לברך במצות עשה שהזמן גרמא גם הם יברכו עכ"ל. ופלא שבהלכות ר"ה סתם המ"ב כהמחבר, והרי אנו בני אשכנז יוצאים ביד רמ"א וצ"ע.

נזיר יח ע"א: דתניא וקדש את ראשו ביום ההוא ביום הבאת קרבנותיו דברי רבי, ר' יוסי בר' יהודה אומר ביום תגלחתו ע"כ. דהיינו נזיר שנטמא דינו שמגלח ראשו ביום טהרתו ביום השביעי, וביום השמיני יביא שתי תורים או שני בני יונה אחד לחטאת ואחד לעולה, וקדש את ראשו ביום ההוא היינו לחזור ולהתחיל מנין נזירותו, ונחלקו תנאים מתי חוזר

פני ליש

ומתחיל למנות, רבי אומר ביום הבאת קרבנותיו, דהיינו ביום השמיני, ור' יוסי בר' יהודה אומר ביום תגלחתו, דהיינו ביום השביעי. וממשיכה הגמרא והא דתנן נזיר נטמא טומאות הרבה אינו מביא אלא קרבן אחד, מאן תנא אמר רב חסדא ר' יוסי ברבי יהודה היא דאמר נזירות טהרה משביעי חיילא ומשכחת לה כגון שנטמא בשביעי וחזר ונטמא בשביעי כיון דלא יצא שעה הראויה להביא קרבן אינו חייב אלא קרבן אחד, דאי תימא רבי היא, אי דנטמא בשביעי וחזר ונטמא בשביעי כולהו טומאה אריכתא היא (דלא נראה עדיין להתחיל נזירות והוי כאילו נטמא בשישי ואמאי קרי ליה טומאות הרבה - תוס') ואי דנטמא בשמיני וחזר ונטמא בשמיני הרי יצתה שעה שראויה להביא קרבן (פי' ויתחייב על כל אחת ואחת) ובעמוד ב' שואלת הגמ' מאי דוחקיה לאוקמיה כר' יוסי ברבי יהודה לוקמה כגון דחזיא בליל שמיני ורבי היא, (ופי' תוס' דחייל עליה נזירות קודם הבאת קרבנותיו ולא גרסינן דחזא פי' כיון דמרבין לרבי ביום השמיני אע"פ שלא הביא קרבנותיו, א"כ גם בליל שמיני חייל עליה נזירות

פני ליש

ושייך ליום שמיני, ומעתה נוקמיה למתני' כרבי
דנטמא בליל ח' דכיון דחייל עליה נזירות, טומאות
הרבה יש כאן, ומ"מ פוטר עצמו בקרבן אחד לפי
שלא יצא שעה אחת הראויה להביא קרבנותיו דאין
מקריבין קרבנות בלילה מביום צוותו, מדלא מוקי
לה הכי נימא קסבר לילה לאו מחוסר זמן הוא. פי'
ולא לענין שיוכל להקריבו בלילה, אלא דחשבינן
ליה כיצא לשעה שראוי להקריב קרבנותיו ולא
יפטר בקרבן טומאה אחד. ע"כ.

ולכאורה צ"ע שאפילו אם יסבור לילה מחוסר זמן,
בכל זאת אפשר להגיד שכיון שבפועל אי אפשר
להקריב בלילה, הרי זה כמי שאינו ראוי לבילה
שבילה מעכבת בו, ולא דמי לנטמא ביום השמיני
לפני הבאת קרבנותיו, שאז היה אפשר להקריב,
וזה ראוי לבילה וגם חלה עליו נזירות טהרה לרבי
ביום השמיני אפי' לפני הבאת קרבנותיו, ואין בילה
מעכבת בו וצ"ע.

פני ליש

מסירות נפש. ראשי תיבות מים נוקבין, ותן לחכם
ויחכם עוד.

גאון - ראשי תיבות גל עיני ואביטה נפלאות (אנשי
בית חיפה ואנשי טבעונין קורין לאלפין עיינין
ולעיינין אלפין. מגילה כ"ד ע"ב).

ביצה ל"ח ע"א. הגמרא מביאה את המשנה בדף
לז ע"א וכן האשה ששאלה מחברתה תבלין ומים
ומלח לעיסתה הרי אלו כרגלי שתיהן, ע"כ ואומרת
הגמ' כי סליק ר' אבא אמר יהא רעוא דאימא מלתא
דתתקבל. כי סליק אשכחיה לר' יוחנן ורבי חנינא
בר פפי ור' זירא ואמרי לה ר' אבהו ור' שמעון בן פזי
ור' יצחק נפחא ויתבי וקאמרי אמאי ולבטיל מים
ומלח לגבי עיסה, אמר להו ר' אבא הרי שנתערב
לו קב חטין בעשרה קבין חטין של חברו יאכל
הלה וחדו וכו' עכ"ד הגמ'. ואסברה לן רבינו הגאון
הגדול ר' שרגא פרוינד שליט"א דברים עשירים

פני ליש

ומתוקים בביאור הגמ', ומתוך דבריו הקדושים נראה לי שהבנתי שאם הקב של חברו מתבטל, הרי שיש סברא שלא יהיה כרגלו, אבל אם זה לא מתבטל אפשר להגיד שזה כרגלו, ע"כ. ונראה לי לומר בס"ד פרפרת בדרך דרוש, דהנה יש הלכה שאם אוכל דבר גזול אינו מברך, דכתיב ובוצע ברך נאץ ה', ח"ו, אבל אם הגזל התבטל ברוב יש אולי סברא שיכול לברך, וזה הפשט יאכל הלה וחדי, היינו שישמח, והשמחה היא בברכה, כמו שכתוב ויאכל בועז וישת ויטב לבו, ואומרים חז"ל ויטב לבו שברך. ויהא רעוא דאימא מלתא שתתקבל אמן.

ביצה ל"ח ע"ב דאמר ר' חייא קטוספאה משמיה דרב הבורר צרורות מגרנו של חברו חייב לשלם לו דמי חטים, ע"כ. ופירש רש"י: שאין דרך לבורר, והן נמכרין בתוך החטין עכ"ל. וצריך לדעת אם זה שייך למחלוקת אם דבר הגורם לממון כממון דמי.

פני ליש

ביצה שם. בסוגיא זו נראה לי שהבנתי מתוך דבריו הקדושים של רבנו הגאון הגדול ר' שרגא פרוינד שליט"א, שיש צד להגיד שאם אחד לוקח מחברו מים ומלח לעיסתו, אע"פ שעל ידי זה נהיה העיסה (או לפחות השתבחה על ידי זה), מ"מ בעל העיסה אינו חייב לבעל המלח והמים אלא ממון, אבל אין לו שותפות בעיסה, ע"כ.

וצריך לדעת אם אין לדברים אלו שיכות לענין: (א) מריש הגזול שבנאו בבירה יטול את דמיו מפני תקנת השבים, רואים שמעיקר הדין המריש שיש עדיין לנגזל. (ב) אם אומן קונה בשבח כלי בגלל שיש לו חלק בכלי, למה אין לבעל המלח והמים חלק בעיסה. (ג) אם זה שיש לסוגיא של יש שבח עצים בפת, וצ"ע. והקב"ה הטוב והמטיב לכל יאיר עינינו בתורתו הקדושה הארוכה מארץ מדה והרחבה מני ים אמן.

ביצה שם באותה סוגיא. מדבריו הקדושים של מורנו ורבנו הנ"ל שליט"א נראה לי שהבנתי שיש צד

פני ליש

להגיד (במשא ומתן של הסוגיא) שבנבלה שנתערבה בשחווטה, אם מצד הבעלות הממונית של הנבלה לא בטל, הרי גם הטומאה לא בטלה והיא מטמאה. וצריך עיון, הרי הגע עצמך אם תערובת זו נמצאת ברה"ר, ספיקא טהור, וכי בשביל זה נפקע הבעלות? וצ"ע.

הנה רבנו יונה ז"ל נקרא בשם "החסיד" ואמר לי בני פנחס דוד הלוי שליט"א דהנה איתא בגמ' בבא קמא מאן דבעי להוי חסידא לקים מילי דנזיקין, ואמרי לה מילי דאבות, ואמרי לה מילי דברכות, והנה לרבנו יונה ז"ל יש פירושים רבים על סדר נזיקין, וגם על מס' אבות, וגם על מסכת ברכות, ודפח"ח וש"י.

טעמה כי טוב סחרה לא יכבה בלילה נרה. הנה בחודש תשרי - טעמה כי טוב סחרה - שמרגישים את הטוב בחגים ובימים הקדושים, וגם אח"כ בחשון

פני ליש

שהוא לילה - לא יכבה הנר של תשרי.

ויש לרמוז בפסוק זה כל החגים של תשרי. "כי" -
ר"ת יו"כ. "סחרה" - ר"ת סוכות. ח - שמיני עצרת.
ר"ה - ראש השנה. ובליקוטי מוהר"ן פירש פסוק
זה כע"ז על הצדיק.

'ארלך' ר"ת לעשות רצונך אלוקי חפצתי (ח' וכ'
מתחלפות).

שבת פ"ח ע"א. ההוא צדוקי דחזיה לרבא דקא מעיין
בשמעתא ויתבה אצבעתא ידיה תותי כרעא וקא
מייץ בהו וקא מבען אצבעתיה דמא. אמר ליה עמא
פזיזא דקדמיתו פומייכו לאודנייכו, אכתי בפחזותייכו
קיימיתו, ברישא איבעיא לכו למשמע אי מציתו
קבליתו וכו'. והנה בחסדי השי"ת וברחמיו האינסופיים
זכיתי לשמוע בבית המדרש תפארת בחורים בעיר
קדשנו ותפארתנו תובב"א שלימד מרנא ורבנא רבן

פני ליש

של ישראל הגאון רי"ש אלישיב זצ"ל גמרא זו בלימוד הרבים בשיעורו הקבוע, וזכיתי לשאול לפניו, מה רצה הצדוקי מרבא הרי גם הוא היה יהודי וגם הוא הקדים פיו לאזנו במעמד הר סיני? והשיב רבנו הגדול זיע"א כהאי לישנא "אקשיא אויף אצדוקי". תרגום: קושיא על צדוקי. היינו שאין לשאול קושיות על צדוקי. והנה במסכת ראש השנה דף כב ע"ב תנו רבנן וכו' פעם אחת בקשו בייתוסין להטעות את החכמים, היינו שרצו שיחול ראשון של פסח בשבת כדי שיקרב העומר באחד בשבת כשיטתם ושכרו עדים שיעידו בשקר שנראה החודש בל' אדר, והקשו התוס' (בד"ה להטעות): וא"ת ומה מרויחים והלא מתקלקלין לענין פסח, עכ"ל. הנה רואים בהדיא שהתוס' שואלים קושיא על בייתוסים. ומכאן קשה על דברי רבנו הגדול הגאון רבן של ישראל זצוקללה"ה וצ"ע. ויהי רצון שיתקיים בנו במהרה היעוד: ולא יכנף עוד מאוריק והיו עיניך רואות את מוריך, אכ"ר. (ויש גורסים במקום 'ההוא צדוקי', ההוא מינא, וא"כ לק"מ).

פני ליש

בס"ד בחסדי הבורא יתברך שמו לעד ולנצח נצחים
למדנו מפי רבנו יחזקאל בינג שליט"א שזיווג יעקב
ורחל הוא בנפילת אפיים של שחרית. וזיכני השי"ת
ברחמיו האין סופיים לומר לרבנו שליט"א רמז לזה:
"ורחל באה עם הצאן". "צאן" ראשי תיבות: צריך
נפילת אפיים. וברוך ד' הטוב שהראנו כל זאת,
והראנו נפלאות מתורתו הקדושה והאיר עינינו
בתורה הקדושה כן יעזרנו השי"ת לעד ישתבח
שמו לעולמי עולמים אכ"ר.

הנה למ"ד מצוות צריכות כונה, אם אחד התחייב
מלקות ושליח ב"ד הכהו ל"ט מלקיות ללא כונה
לשם מצוה, האם לא יצא ידי חובתו וצריך ללקות
עוד פעם? והשיב לי הגאון ר' נחום כהן שליט"א
שבמצוה זו התכלית שילקה, לכן יצא גם בלי כונה,
כמו שיש אומרים שמצוות צדקה התכלית שלעני
יהיה, ולכן יוצאים גם בלא כונה, ע"כ דבריו הנעימים.
יש להביא בענין זה את דברי השו"ע הלכות ציצית

פני ליש

סימן י"א סעיף ב': טוואן נכרי וישראל עומד על גבו ואומר שיעשה לשמן, להרמב"ם פסול להרא"ש כשר עכ"ל. והנה גם בענינינו הרי השליח מלקה במעמד הדינים ובציווים, ולהרא"ש לכאורה יצא ידי חובה.

הנה שם מ"ה הוא במילוי אלפין וזהו "ועתה ישראל מה ה' אלוקיך דורש מעמך כי אם" - אם ר"ת מילוי אלפין. תודה רבה להשי"ת הטוב והמטיב לכל אוהבנו ואהובנו שזיכנו לראות בנפלאות מתורתו הקדושה כן יעזרנו לעד ולנצח נצחים בתוספת ובריבוי ובהמשכה בלי די.

במס' ר"ה לב ע"ב. שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד מי זה מלך הכבוד ה' עוז וגבור ה' גבור מלחמה. שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד מי הוא זה מלך

פני ליש

הכבוד ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה. ראשונה
שנים שניה שלש דברי ר' יוסי, ר' יהודה אומר
ראשונה אחת שניה שנים. זמרו אלוקים זמרו זמרו
למלכנו זמרו כי מלך כל הארץ אלוקים שנים דברי
ר' יוסי, ר' יהודה אמר אחת ע"כ. היינו שלר' יהודה
צריך על כל מלכות פסוק לחוד, ויש לומר בס"ד
דר' יהודה לשיטתו במס' ברכות דף ל"ה במשנה:
ועל הירקות הוא אומר בורא פרי האדמה ר' יהודה
אומר בורא מיני דשאים, וברש"י: לפי שיש בכלל
פרי האדמה דשאים וזרעים כגון קטניות ורבי יהודה
בעי היכר ברכה לכל מין ומין. ובגמ' א"ר זירא ואי
תימא ר' חנינא בר פפא מ"ט דר' יהודה אמר קרא
ברוך ה' יום יום וכו' כל יום ויום תן לו מעין ברכותיו,
הכא נמי כל מין ומין תן לו מעין ברכותיו. תודה
רבה להשי"ת שהראנו נפלאות מתוה"ק בחסדיו
וברחמיו האינסופיים. הושיעה את עמך וברך את
נחלתך ורעם ונשאם עד העולם.

פני ליש

ר"ה ל"ב ע"ב שופר של ר"ה אין מעבירין עליו את התחום וכו', ודיבר מורינו ורבנו הגאון הגדול ר' שרגא פרוינד אם במילה בשבת מותר להעביר את התחום, ואמרתי בס"ד "שפרו מעשיכם וברית לא תופר" הרי שיש קשר בין שופר למילה. ברוך ד' וברוך שמו שזיכנו לזאת ולעוד והראנו נפלאות מתוה"ק. אנא ה' גל עינינו והראנו נפלאות מתורתך אמן כן יהי רצון.

מס' תענית דף ב ע"א. ג' מפתחות בידו של הקב"ה שלא נמסרו ביד שליח וכו'. ושם דף ב ע"ב במערבא אמרי אף מפתח של פרנסה דכתיב פותח את ידיך וגו'. וברש"י: פותח את ידיך ולא שליח, והנה במס' גיטין ע"ז ע"ב: דמר סבר חצר משום ידה איתרבאי, ומר סבר חצר משום שליחות איתרבאי, רואים שיש קשר בין יד לבין שליחות.

הנה יש שמדליקין נר חנוכה עד שתהא השלהבת עולה

פני ליש

מאליה, ובס"ד בחנוכה תשע"ו זכיתי שהיה לי פתחון פה לפני מרן הגאון ר' שריה דבילצקי שליט"א (זצוק"ל) והבאתי בעז"ה ראייה שבנר חנוכה לא צריך שתהא השלהבת עולה מאליה, דהנה במס' שבת פ' במה מדליקין דף כ"א ע"א איתא תני רמי בר חמא פתילות ושמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בהם בשבת אין מדליקין בהן במקדש משום שנא' להעלות נר תמיד. הוא תני לה והוא אמר לה כדי שתהא השלהבת עולה מאליה ולא שתהא עולה על ידי דבר אחר ע"כ. חזינן שפתילות שאין מדליקין בהן בשבת אין השלהבת עולה מאליה, ובנר חנוכה ההלכה שאפשר להדליק גם בפתילות שאין מדליקין בהן בשבת, חזינן להדיא שבנר חנוכה לא צריך שתהא השלהבת עולה מאליה, וזכיתי בעזרת ה' יתברך שמרן שליט"א (זצוק"ל) נהנה טובא ואמר לי שזה ראייה יפה. תודה רבה לד' הטוב שזיכני לכל זאת ברוך הוא וברוך שמו לעד ולעולמי עולמים ואבקש חסדו להבא עלינו ועל כל ישראל עד עולם גל עינינו ונביטה נפלאות מתורתך, אכ"ר.

פני ליש

הנה מנהג ישראל שלברית מודיעים ולא מזמינים,
וזכר לדבר: "ובריתנו להודיעם". תודה רבה לד'
הטוב שהראנו נפלאות מתוה"ק כן יעזרנו השם
יתברך שמו לעד ולנצח נצחים אמן.

אמר לנו כבוד קדושת אדמו"ר בעל נקודות הכסף
שליט"א שבאמירת הברכות בכונתם מתקנים בעולם
האצילות. וזכר לדבר: "הלא אצלת לי ברכה". ברכות
והודאות לשמו הגדול והקדוש על שהאציל ומאציל
ויאציל על כל עמו ישראל ברכות בלי די. כן יעזור
השי"ת לעד ולנצח נצחים אמן.

הנה יסוד אבא נקרא "נתיב לא ידעו עיט" (בדברי
רבנו האריז"ל) והנה בפסוק באיוב כתוב "נתיב לא
ידעו עיט ולא שזפתו עין איה", איה ראשי תיבות:
הארת יסוד אבא. ברכות והודאות לאל חי חלקנו
צורנו שבחסדיו האינסופיים הראנו כל זאת.

פני ליש

הנה למדנו מפי מורנו ורבנו הגה"צ בעל נקודות הכסף שליט"א כונה בעסק התורה לשמה, להמתיק את דיני לאה, וזיכני השי"ת בחסדיו וברחמיו האינוסופיים ובאהבתו את עמו ישראל, לומר בפני כ"ק רבנו הנ"ל שליט"א, רמז לדבר בברכת התורה "והערב נא ה' אלוקינו את דברי תורתך בפינו ובפיות עמך בית ישראל" הערב נא זה המתקה, ובית ישראל זה לאה שהיא בית לישראל.

בגמ' מגילה כ"ג ע"א. דאמר עולא מפני מה המפטיר בנביא צריך שיקרא בתורה תחילה משום כבוד תורה וכו' כיון דמשום כבוד תורה הוא כנגדו נמי לא בעי. וברש"י: כנגדו נמי לא בעינן לקבוע ג' פסוקים בנביא כנגד אותן שקורא המפטיר בתורה. רואים מכאן לכאורה שכבוד תורה פחות חשוב מלימוד תורה, וקשה דלעיל דף ג' ע"ב רואים שכבוד תורה יותר חמור מתלמוד תורה, וצ"ע. ותן לחכם ויחכם עוד.

פני ליש

הנה היהודי הוא גם בן להקב"ה וגם עבד, ועבד היינו לעבוד אותו, ובן מחפש בגנזי אביו, וזהו השיבנו אבינו לתורתך, שבלימוד התורה אנו כבנים, וקרבתנו מלכנו לעבודתך, שזה בחינת עבדי ה', ברוך ד' שהראנו כל זאת.

מס' מגילה י"ד ע"א: ולא פחתו ולא הוסיפו על מה שכתוב בתורה חוץ ממקרא מגילה, מאי דרוש וכו' אמר רבי חמא בר אבין אמר רבי יהושע בן קרחה ומה מעבדות לחרות אמרינן שירה, ממיתה לחיים לא כל שכן, וקשה לכאורה, אם כן למה מקרא מגילה זה מצוה דרבנן, הרי המצוות שלומדים מקל וחומר זה דאורייתא? וצ"ע.

הנה בילקוט מעם לועז פ' בשלח מסופר על חמשים נסים בקריעת ים סוף, והרבה מהם זה מכות שלקו המצרים, ואמר לי מרן רבנו הגאון ר' שריה דבליצקי

פני ליש

שליט"א (זצוק"ל) בתשובה לשאלתי, כי מכות אלו הם חלק מהמאתיים מכות, ומהחמשים ומאתיים מכות, למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה.

ובאותו מעמד זכיתי לשאול עוד את מרן רבנו שריה שליט"א (זצוק"ל), אם מכונים פעמיים ביום לצאת ידי חובת מצות עשה של זכירת יציאת מצרים אם עוברים על כל תוסיף וענה בשלילה. ויש לציין דברי המשנ"ב הל' נשיאת כפים סי' קכ"ח ס"ק ק"ד וז"ל: דלא שייך כל תוסיף בעשיית המצוה שתי פעמים, עכ"ל. יתברך היוצר ב"ה וברוך שמו שמגלה עינינו להראות נפלאות מתורתו הקדושה, ונבקש חסדו יתברך לעדי עד האר עינינו בתורתך וכו'. טוב להודות לד' ברכות והודאות לאין סוף לשמו יתברך.

בספר הקדוש פרי עץ חיים (שער חג המצות צמח):

פני ליש

שמעתי מחכם אחד בשם הרח"ו ז"ל שבהגיע לכל א' מי' מכות היה שופך מעט מן הכוס עצמו ולא כיש נוהגין לטבול אצבעו בכוס. ואפשר שהטעם לרמז שהמכות יצאו ממלכות הנקרא כוס של ברכה כנודע מדרוש הרב זלה"ה, עכ"ל. אבל נראה להביא ראיה להיש נוהגין לטבול אצבע מהכוס, מלשון ההגדה: "כמה לקו באצבע". ברוך ד' הטוב והמטיב שהראנו נפלאות מתורה"ק ישתבח שמו לעד ולעולמי עולמים ויה"ר שיגאלנו בקרוב גאולת עולמים ויפתח לבנו בתורתו וכו'.

זכיתי בחסדי השי"ת וברוב רחמי לשמוע בבית המדרש של מורנו הגה"צ בעל נקודות הכסף שליט"א שלתפילת שחרית של שבת קודש יש שייכות עם המלך השביעי. ואמרתי בחסדי השי"ת נותן התורה יתברך שמו רמז לזה, כי בש"ק שחרית אומרים ישמח משה, "ישמח" אותיות יש - מח. ומשה ר"ת מלך השביעי. ברוך השם יתברך שמו

פני ליש

הטוב והמטיב לכל שהראנו נפלאות מתוה"ק. כן
יעזרנו לעד ולעולמי עולמים אכי"ר.

מי זאת עולה מן המדבר. העליה של השכינה
הנקראת "זאת" היא על ידי דיבור ("ובעל כנפים יגיד
דבר" - רמז שהעליה היא ע"י דיבור). רוב ברכות
והודאות לד' הטוב והמטיב לכל נותן התורה לעמו
ישראל בקדושתו על שהראנו נפלאות מתוה"ק.
ובבקשה להבא יהי רצון מלפניך נותן התורה יתברך
שמו שתרחם על כל ישראל לדורי דורות עד עולמי
עד והראנו תמיד נפלאות מתורה"ק. גל עינינו
ונביטה נפלאות מתורתך אכי"ר.

וישם כסא לאם המלך. אמרו חז"ל שהכונה לרות
המואביה, וזכני השי"ת הטוב והמטיב לכול, נותן
התורה יתברך שמו ויתעלה זכרו לעד ולנצח נצחים
לגלות איפה נרמזו בועז ורות ב"אשת חיל": "חגרה

פני ליש

בעוז מתניה ותאמץ זרועותיה", "בעוז" אותיות
בועז. "רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כולנה",
"רבות" אותיות ברות, שרבות בנות למדו מרות
לעשות חיל. תודה לאדון הכל הטוב והמטיב לכל,
נותן התורה לעמו אהובו ואוהבו, על שהראנו כל
זאת. הודו לד' כי טוב כי לעולם חסדו. ואמרו
הושיענו אלוקי ישענו וקבצנו מן הגויים להודות
לשם קדשך להשתבח בתהלתך.

בס"ד

**חידושים אלו נכתבו ע"י בני פנחס דוד הלוי
שליט"א ששמע ממני**

ב"ק קי"ג ב'. אמר שמואל דינא דמלכותא דינא
אמר רבא תדע דקטלי דיקלי וגשרי גישרי ועברין
עליהו. קשה, די"ל דמה דשרי לילך על הגשר הוא
משום תקנת השבים, ועל כן א"צ להרוס הגשר.
וי"ל דבגוי אין תקנת השבים. אמנם זה פשוט שאם
בי"ד תפסו הגזלן אין כופין אותו לקעקע הבירה,
אעפ"י שלא שב מעצמו [וא"כ לא שייך אצלו טעם
התקנה], משום דלא חילקו בגזלנים, וא"כ אף בגוי
שגזל נימא דלא חילקו, ויל"ע.

ואף את"ל דבגוי אין תקנת השבים עדיין קשה, דהנה
גוי שגזל מריש ובנאו בבירה ומכר הבית ליהודי,
ודאי דלא נאמר שהיהודי צריך לקעקע הבירה, ה"נ
כיון שגם יהודים משתמשים בגשר א"צ לקעקע.

פני לישי

יבמות פ"ו ב. ההוא גינתא דהוה שקיל ראב"ע מעשר ראשון מינה אזל ר"ע אהדרי' לפתחא לבי קברי. פי', כדי שראב"ע שהי' כהן לא יוכל להכנס משום הטומאה. ויל"ע הא גרם טומאה לתרומה שהי' צריך ליקח מאותה שדה, [דכל הנכנס לשדה נטמא, וטמא הפירות]. מהנ"ל.

קידושין נ"ד ב'. אומר הי' ר"מ הקדש בשוגג אין מתחלל, ולא אמרו בשוגג מתחלל אלא לענין קרבן בלבד [כלומר לא כתיב בתורה מתחלל אלא שצריך קרבן מעילה, אבל המעות כל מקום שהולכות הקדש הם. רש"י]. ומקשה הגמ' וכי' מאחר דאין מתחלל קרבן במאי מחייב. צ"ע הא לרבא (תמורה ד' ב') כל דאמר רחמנא לא תעביד, אי עביד ל"מ, ואעפ"כ חייב מלקות, ה"נ נימא דהגם דלא נתחלל חייב קרבן. מהנ"ל.

פני ליש

קידושין י"ד א'. היבמה קונה א"ע במיתת היבם,
וילפינן לה בק"ו מאש"א שקונה א"ע במיתת בעלה,
ודחי מה לאש"א שכן אוסרה מתירה, ומשני רב אשי
הא נמי אוסרה מתירה, יבם אוסרה יבם שרי לה.
באתוון דאורייתא כתב לבאר דברי רב אשי דס"ל
דהאיסור יבמה לשוק הוא מחמת היבם. ולכא' יש
לדחות דאעפ"י דהאיסור מחמת הבעל, מ"מ כיון
דבמציאות היבם מתיר, שפיר אפשר ללמוד ק"ו.
עד כאן מהנ"ל.

בס"ד

סוכה כב: וכן שני קורות המתאימות לא בזו כדי לקבל אריח ולא בזו כדי לקבל אריח וכו' ר' יוסי בר' יהודה אמר רואין העליונה כאילו היא למטה ואת התחתונה כאילו היא למעלה ובלבד שלא תהא עליונה למעלה מעשרים אמה והתחתונה למטה מעשרה, ע"כ. וקשה מה אכפת לי שהעליונה למעלה מעשרים, הרי יש תחתונה, ותועיל מדין אמלתרא, וצ"ע. והרב אהרן צבי קרפט שליט"א הקשה לפי זה על הגמ' בעירובין ג' ע"א מקצת קורה בתוך עשרים ומקצת קורה למעלה מעשרים, שהגמ' דנה אם כשר או פסול, והקשה הנ"ל שליט"א שיועיל מדין אמלתרא, וצ"ע.

סוכה כ"ח ע"א. אמרו עליו על ר' יוחנן בן זכאי וכו' ולא הלך ד' אמות בלא תורה וקשה הרי איתא בר"ה דף ל"א ע"ב על ר' יוחנן בן זכאי שארבעים שנה עסק בפרקמטיא וצ"ע.

בענין הלוקח יין מבין הכותים. תניא דאומר שני לוגין שאני עתיד להפריש וכו' ר' יהודה ור' יוסי ור' שמעון אוסרים בגלל שאין ברירה, ולכאורה אם אין ברירה ההפרשה לא חלה כלל, אבל רש"י בחולין י"ד ע"א כתב וז"ל: אוסרין, אלמא לר"י לית ליה ברירה וחייש שמא תרומה שתה עכ"ל. רואים שדעתו ז"ל שההפרשה חלה, אלא שהכל מעורב (ועי' בדו"ח להגרעק"א במערכה ד' שהביא ד' רש"י אלו ומש"כ בזה). וקשה לי איך יכול לחול התרומה והרי אין שיירה ניכרין. וכשהרצתי דבר זה לפני ידידי הרב אהרן צבי קרפט שליט"א אמר לי שהגמ' בעירובין לז: מביאה סברא זו לענין שני לוגין שאני עתיד להפריש, שאפילו למ"ד יש ברירה מ"מ לא יחול משום שבעינן שיירה ניכרין, אכן בזה י"ל דר"מ שמתיר סובר דשפיר נחשב שיירה ניכרין כיון שיהיה ניכר אח"כ כשמפרישו, (עי' רש"י שם ד"ה אין שכתב דניכרין שיירה לאחר זמן). אבל הכא למ"ד אין ברירה הרי אין שיירה ניכרין כלל גם לא לאחר זמן וצ"ע.

פני לישי

סוכה כח ע"א אמרו עליו על ר' יוחנן בן זכאי שלא הניח מקרא ומשנה וגמרא הלכות ואגדות וכו' וכו' לקיים מה שנאמר להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא, ע"כ והנה הגמרא לא אמרה שריב"ז זכה לכל זה מחמת חכמתו וכשרונותיו או מחמת שלמד הרבה תורה, אלא בגלל שהיה אוהבו של השי"ת. ויש להוסיף לזה דברי המדרש (הובא בהקדמת הסה"ק ראשית חכמה) וז"ל אמר הקב"ה לישראל חייכם כל החכמה וכל התורה דבר אחד קל היא כל מי שמתירא אותי ועושה דברי התורה, כל החכמה וכל התורה בלבו, עכ"ל.

אור לכ"ז אלול תשס"ד

זבחים פד. משנה ר' יהודה אומר וכו' ושנשפך דמה וכו' אם עלתה תרד, צ"ע מתי נשפך דמה האם לפני שעלתה או אחרי שעלתה.

פני ליש

גמ' פה: ומודה ר"ע בעולת נקבה. הגאון מטשבין
הקשה הרי עולת נקבה כשרה בבמה, עי"ש. וצ"ע מה
הדין אם הקדיש נקבה לעולה בשעת התר הבמות
ואח"כ נאסרו הבמות.

שם. גמ' ר' חנינא מסורא מתני אסיפא העצמות
והגידין וכו' אבל משלה בהן האור יעלו. צ"ע מת
משלה בהן האור, לפני שפרשו או אחרי שפרשו.

שם. העצמות והגידין. אומר הגרי"ז שבעצמות של
אימורין (אליה) הקטיר גם העצמות, וצ"ע מה הדין
באליה של עולה לפי החקירה של הגרי"ז אם אימורי
עולה יש להם דין אימורין. והנה יש להעיר שלגבי
עולה הגמ' מביאה פסוק ועשית עולותיך הבשר והדם,
ולא עצמות, ולכאור' פסוק זה מדבר גם על האליה.

פני ליש

בס"ד, יום ב' פ' חיי שרה תשע"ו

בעזרת ד' הטוב והמטיב לכל.

מס' ראש השנה כ"ו ע"א במתניתין כל השופרות כשרים חוץ משל פרה מפני שהוא קרן וכו', ובגמ' אמר עולא היינו טעמיהו דרבנן וכו' לפי שאין קטגור נעשה סניגור וכו', והא תנא מפני שהוא קרן קאמר? חדא ועוד קאמר, ע"כ. ובספר הערות על מסכת ראש השנה משיעורי רשכבה"ג מרן רבנו הגדול הגרי"ש אלישיב זצוקללה"ה: ותמהו האחרונים כיון דמשנתנו טעמא מפורש קאמר, מה לו לעולא לפרש טעם אחר ומדוע נזקק לזה, וכבר עמד בזה הרמב"ן בליקוטיו לר"ה וכתב ואפשר מפני שסוברין בעלי הגמ' שאלו הטעמים אמת. וחידש מרן זיע"א נפקא מינה לדינא בטעם זה הוא בדין חצוצרות במלחמה דכתיב והרעותם בחצוצרות, ובע"ז מ"ז מבואר שבחצוצרות דקרבנות אין צריך דוקא מכסף אלא סגי אף בקרן של שור וה"ה במלחמה, ושם לא כתיב כלל שופר, ומטעם דמתניתין אף קרן פרה היתה כשרה, וע"ז קמ"ל עולא דיש טעם נוסף דאין

פני ליש

קטגור נעשה סניגור לפסול קרן פרה לחצוצרות
דמלחמה, דכיון דכתיב שם ונזכרתם הרי הוא כפנים
עד כאן דברי מרן זיע"א.

ויש להקשות על דבריו הקדושים דאם בחצוצרות
במלחמה יש פסול של אין קטיגור נעשה סניגור
למה הגמרא להלן כז ע"א אומרת שחצוצרות הם
של כסף ולא של זהב דהתורה חסה על ממונם של
ישראל, תיפוק ליה דאין קטיגור נעשה סניגור, וצ"ע.

בס"ד, ח' שבט תשפ"ב

חנני השי"ת שבוע שעבר ד' שבט ביום היא"צ של
המנורה הטהורה כ"ק אדמו"ר רבי ישראל בן רבי
מסעוד אבוחצירא זצוקללה"ה כי הסופי תבות של
שמו ושם אביו עליהם השלום זה ל'נ'ד' שזה ראשי
תיבות של נר לרגלי דבריר, והמשך הפסוק הוא
ואור לנתיבתי, לרמז שמשכן כבודו של אדמו"ר
זצוקללה"ה היה בעיר נתיבות.

פני ליש

ועוד זיכני השי"ת ביום היא"צ הנ"ל, כי ידוע שכל המציאות של עם ישראל היא נס, שהרי האמהות היו עקרות, והנה בסעודה שאברהם אבינו עשה למלאכים נתבשר על אודות בן. וזהו "ישראל" הינו מאיפה מציאותם של עם ישראל "בן מסעוד" מהבן שאברהם אבינו ע"ה התבשר עליו בסעודה.

מגילה כ"א. כל היום כשר וכו' לקריאת ההלל, מגלן, דכתיב ממזרח שמש עד מבואו מהולל שם ד', מזה רואים שכל היום כשר לקריאת ההלל. וקשה למה לפני הנץ יצא בדיעבד (מעלות השחר), הרי כתוב ממזרח שמש. ולתרץ זה עי' בירושלמי פ"ק דברכות הדא איילתא דשחרא מאן דאמר כוכבתא היא טעיא וכו'. מאי כדון כמין תרין דקורנין דנהור דסלקין מן מדינחא.

בעזרת ד' הטוב והמטיב לכל ישתבח שמו ויתברך

לעד לנצח נצחים.

תענית ב' ע"א. מזכירין גבורות גשמים בתחית המתים, ע"כ. אמר לנו מורנו ורבנו הגאון הגדול ר' שרגא פרוינד בשם הריטב"א והבית יוסף כמה טעמים למה גבורות גשמים שייך לתחית המתים, וכיהודה ועוד לקרא הוספתי בס"ד עוד טעם, והוא: כי באותו מקום שאומרים בחורף מוריד הגשם, אומרים בקיץ מוריד הטל, וטל שייך לתחית המתים, שהרי יש טל של תחיה, וברוך ד' שהראנו נפלאות מתורתנו כן יעזרנו לעד אמן.

שקלים פרק ח' משנה ה'. רבן שמעון בן גמליאל אומר משום ר' שמעון בן הסגן פרוכת עביה טפח וכו' ומשמונים ושתי רבוא נעשית. ובפירוש רע"ב: ושמונים ושנים ריבוא כך היה מנין החוטין שהיא נעשית מהן. פירוש אחר, דינרי זהב שהיו מוציאים עליה, ויש ספרים שכתוב בהן ובשמונים ושתיים ריבוא, כלומר בשמונים ושתיים נערות בתולות היו

פני ליש

מתעסקות בעשיתה, עכ"ל. ועל פירוש היש ספרים אמרתי הפסוק: "תוכו רצוף אהבה מבנות ירושלים". וכשהרצתי דברי לפני גאון אחד שליט"א הראה לי דברי רש"י על פסוק זה: מרכבו ארגמן - זה הפרוכת שהיה תלוי ורוכב על כלונסות מעמוד לעמוד. תוכו רצוף - סביב ברצפת אהבה - ארון וכפורת וכרובים ולוחות. מבנות ירושלים - אלו ישראל יראים ושלמים להקב"ה, עכ"ל. וכן הראה לי הנ"ל שליט"א את הגמרא בבא בתרא. ועיין תורה תמימה.

בענין מה שדנים אם לקרא מגילה בבני ברק בט"ו משום שסמוכה ליפו, הנה יפו גופא ספק אם קורין בט"ו, ובני ברק לכאורה ספק אם מחוברת ליפו, וא"כ הו"ל ספק ספיקא, וצ"ע.

אמר לנו מרן רבנו הגאון ר' שריה דבליצקי שליט"א (זצ"ל), שרבנו חיים מוולוז'ין זיע"א בעל נפש החיים

פני ליש

אמר על רבנו אלכסנדר זיסקינד זיע"א בעל יסוד
ושורש העבודה, שהוא הסתובב אצל חסידים, אבל
לא נפל לתוכם, ע"כ. ושאל אחד את רבנו שריה
שליט"א (זצ"ל), איזה חסידים הם טובים? ואמר
רבי שריה שליט"א (זצ"ל) - כולם טובים. עד כאן
דבריו הנעימים.

פני ליש

אור לד' אלול התשע"ו

שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד. בפסוק זה אנו מוסרים נפשנו על קידוש השם. והנה שמע ר"ת שדרך מישך עבד נגו, שהם כינוי שמותם של חנניה מישאל ועזריה שמסרו נפשם על קדושת השם. תודות להשם יתברך שהראנו נפלאות מתורה"ק.

אור ל"ח אייר תשע"ה כ"ג למטמונים

כתב המנחת חינוך (מצוה שכ"ה) וז"ל: עוד נלענ"ד וכו' דסכך פסול מן הצד פסול בארבע אמות, דפחות מזה אמרינן דופן עקומה, ובאמצע פוסל בד' טפחים, ואויר בין מן הצד ובין באמצע פוסל בשלשה טפחים כיון דיוצא מתורת לבוד, ומ"מ סכך פסול אינו פוסל פחות מד' דלא הוי מקום חשיב פחות מזה וכו'. זה דוקא בסכך פסול שייך שפיר דינים אלו דכך הוא גזירת הכתוב דפחות מזה אינו מקום חשוב לפסול הסוכה וכו'. אבל בסכך גזול, חוץ מה דפסול משום לכם מן התורה, פסול ג"כ מטעם מצוה הבאה

בעבירה להסוברים מצוה הבאה בעבירה דאוריתא פסול וכו'. א"נ א"ש בהניח סכך גזול שלשה טפחים הסוכה פסולה הן מן הצד והן באמצע, דבלאו האי סככא היתה הסוכה פסולה, דאוריר סוכה פסולה בג' ובאת להכשיר על ידי סכך זה הגזול, והוה ליה מצוה הבאה בעבירה, דהמצוה של סוכה באה על ידי העבירה, דאי לאו העבירה לא היה לו סוכה כלל וכו', א"כ כאן פוסל כמו אוריר דהוי ליה מצוה הבאה בעבירה. כן נראה לענ"ד ברור בעזה"י. עכ"ל המנחת חינוך.

והנה יש לחקור אם גזל מחיצות ועשה מהם בית, ומעל זה עשה סכך, דאמרינן גוד אסיק מחיצתא והסוכה כשרה, אבל אם המחיצות מלמטה פסולות, הרי על ידי העבירה יש סוכה, והוי מצוה הבאה בעבירה, אבל אם מצד סוכה גזולה שהפסול הוא שזה לא לכם, הרי האוריר שהוא יושב בו אינו גזול וצריך להיות כשר.

ואמר ע"ז הרב הגאון ר' אהרן צבי קרפט שליט"א שבגליונות החזון איש על חידושי רבנו חיים הלוי

פני ליש

הלכות סוכה (פ"ד הי"א) כתב וז"ל: ענין גוד אסיק אינו שעלינו לחשוב כאילו יש מחיצה למעלה, אלא היכר מחיצות למטה סגי, ואחרי שיש לשטח זה מחיצות סביבותיו למטה הרי הוא חלוק מסביבותיו ומחשב רשות לעצמו, ועל חלוק רשות באופן זה, הוא דאמרינן גוד אסיק מחיצתא וכו', עכ"ד החזו"א. ולפי זה מסביר הרב קרפט הנ"ל, שזה נקרא שהוא יושב במחיצות, וא"כ יש גם בעיה של גזול.

בתוס' סוכה ל. (ד"ה משום) וז"ל: אלא טעמא משום דכתותי מיכתת שעוריה כאתרוג של אשרה ועיה"נ דאתרוג נמי בעי שיעור כאגוז או כביצה וכו' בעינן דמינכר לקיחתה עכ"ל. וקשה הרי במציאות מינכר לקיחתה לעיני כל הרואים אע"פ שבהלכה ככתותי שיעוריה וצ"ע.

צ"ע אם יש לאדם חמץ של מעשר שני אליבא דר"מ

פני ליש

שזה ממון גבוה, אם עובר על בל יראה.

אור לה' אייר תשע"ה כ"ג למטמונים

הנה סכך פסול פוסל בארבעה, ואויר פוסל בשלשה,
וצ"ע אם סיכך באשירה שדינה כתותי מכתת
שעוריה, האם יש לזה דין של סכך פסול שפוסל
בארבעה, או שיש לזה דין של אויר שפוסל בשלשה,
וצ"ע, ותן לחכם ויחכם עוד.

מצש"ק האזינו תשע"ז

הבנתי מהספר הקדוש פנינים ואגרות משמר הלוי
(הנדפס יחד עם עירובין וכו') שהסיבה שצריך
לכתחילה לחשוב לשמה, אע"פ שזבחים בסתם
לשמן הן עומדין, כדי להוסיף קדושה על קדושתן
(עי"ש שהביא דוגמא לזה מהחזו"א שכתב שהסיבה
שקומץ צריך קידוש כלי אע"פ שנתקדש הכל קודם,

פני לישי

הוא כדי להוסיף עוד קדושה). ולא הבנתי דלכאורה זה שייך בלשם זבח, אבל בלשם זובח, וכי אם אני חושב שזה לשם ראובן האם זה מוסיף קדושה? כל זה כתבתי שלא בעיון כה"צ, אלא מקופיא. והשי"ת יאיר עינינו בתורתו וישם בלבו אהבתו ויראתו וכו'. ברוך ד' הטוב והמטיב לכל המלמד תורה לעמו ישראל ישתבח ויתפאר ויתהלל ויתקלס לעולמי עולמים אמנ!

אור ליום ו' פ' ראה תשע"ו

בעזרת ה' הטוב והמטיב לכל. זכיתי לשמוע הלילה מהמנורה הטהורה הגאון הצדיק המפורסם רבי שמעון למברגר שליט"א בנו וממלא מקומו של מרן העטרת משה ממקאוא קרית אתא זצוקללה"ה, הביא דברי הרמב"ם הלכות תשובה (פ"ב ה"ד) וזל"ק: מדרכי התשובה להיות השב צועק תמיד לפני ה' בבכי ותחנונים, הקשה הגה"צ הנ"ל שליט"א איך שייך לצעוק תמיד. וחשבתי בעזרת השי"ת לתרץ

פני ליש

ע"פ הפסוק צעק לבם אל ה', וזה יכול להיות תמיד.

בעזרת ד' הטוב והמטיב ישתבח שמו לעד ולנצח
נצחים אכ"ר

בתפארת ישראל על משנה א' פ"ב דביצה דן אם היה
בביהכ"מ ונזכר שלא הניח ע"ת, עיי' מג"א וכו' וכתב
התפארת ישראל: ולפענ"ד אם יש לו פת ותבשיל
בביתו יוכל גם בביהכ"נ לומר פת ותבשיל שאקחם
כשאבוא לביתי יהיה מעכשיו לעירוב תבשילין,
עכ"ל ועיין שם. וקשה על זה מרש"י ביצה ט"ו ע"ב
(ד"ה שלא היה לו להניח) כגון שאבדה לו אבידה
מערב יו"ט ומחזר כל היום אחריה, עכ"ל. וקשה אם
כדברי התפא"י הרי אפילו שמחזר אחרי האבידה
ואיננו בביתו יכול לעשות עירוב תבשילין בדיבורו.
ויש להגיד גם סברא, שהנה ענין עירוב תבשילין
הוא שלא יתחיל להתעסק ביו"ט בסעודת שבת,
אלא יתחיל להתעסק בעיו"ט, והנה דיבור בעלמא
לא נקרא שמתעסק בסעודה. ותודה להשי"ת על

פני ליש

דברים אלו שנתחדשו לנו.

ברוך ה' נותן התורה ישתבח שמו ויתעלה זכרו
לעדי עד ולעולמי עולמים.

חנני השי"ת היום ברוב טובו וברחמיו וחסדיו
העצומים והמרובים, "מולד זקן אל תדרוש" - הנה
לוט אמרו עליו בנותיו אבינו זקן, ועל תולדותיו
נאמר לנו לא תדרוש שלומיו וכו'. וזהו מולד זקן
- תולדותיו של לוט הזקן, אל תדרוש שלומם וכו'.
יעזור השי"ת ויזכנו לכל הברכות מפיו לעולמי עד.

חנני השי"ת היום ברחמיו ובחסדיו העצומים
והמרובים האין סופיים "ק-ל ה' ויאר לנו אסרו
חג וכו'" שיום אסרו חג מאיר לנו השי"ת באורו
הבהיר באהבתו את עמו ישראל לעולמי עד.

פני ליש

חנני השי"ת אתמול בחג השבועות: במגילת רות
כתוב שבועז אמר לזקנים שבו. והנה באשת חיל
"נודע בשערים בעלה בשבתו עם זקני ארץ" ראשי
תיבות בעז. ברוך ה' אל חי חלקנו צורנו שנתן
חלקנו בתורתו הקדושה.

אור ליום ד' בראשית תשע"ז

בעזרת השם הטוב והמטיב לכל נותן התורה לעמו
ישראל בקדושתו יתברך וישתבח ויתפאר ויתעלה
ויתרומם שמו לעולמי עולמים.

שמעתי מבני שליט"א שהשומר ברית זוכה לאור
הגנוז וראיתו: "את האור כי טוב" סופי תיבות ברית,
ודפח"ת. ברוך ומבורך שמו הקדוש ברוך הוא על
שגילה לנו כל זאת.

שם האחת שפרה - אותיות שופר. ושם השנית פועה,

פני ליש

רמז שצריך לתקוע מאה תקיעות כנגד מאה פעיות.

יום ג' בהר בחוקותי תשפ"א

חותמו של הקב"ה אמת (שבת נ"ה ע"א). יש לפרש
בס"ד בהודאה עצומה להשי"ת, דחותמו של הקב"ה
זהו אות הברית שחתם בבשרנו, ומי שנזהר במידת
האמת בס"ד יזכה לשמירת הברית קודש. וכן לאידך
גיסא, מי שנזהר בשמירת הברית קודש יזכה בס"ד
לאור האורות של האמת.

פרשת בהר - לשון בהירות, שבהר סיני בקבלת התורה
זכינו לבהירות. ובפרשה הקודמת - אמור ואמרת,
ברש"י: להזהיר גדולים על הקטנים, להזהיר לשון
אור וזוהר. (ובזכרוני נדמה שכבר קדמוני בזה.) וזה
מדובר בקדושת כהונה, ובמתן תורה כל ישראל נהיו
כהנים כדכתי' ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש.

פני ליש

יום ג' פ' חקת תשפ"א

בקהלת: "וכתוב יושר דברי אמת". סופי תיבות ברית.

אור ליום ו' פ' ראה תשע"ו

בעזרת השי"ת הטוב והמיטיב לכל המלמד תורה
לעמו ישראל ישתבח יתפאר שמו הגדול לעד ולנצח
נצחים אמן. הנה הטעם שכהן גדול לא מיבם בנפלה
לפניו מן האירוסין אע"ג שעשה דוחה לא תעשה
הוא משום גזירה ביאה ראשונה אטו ביאה שניה
(יבמות כ' ע"ב) והנה הדין הוא שכהן הדיוט שנשא
אלמנה ונתמנה להיות כהן גדול מותר בה, וא"כ
קשה כיון שכה"ג מותר ביבמה בביאה ראשונה,
הרי היא אשתו, ולמה יאסר ביאה שניה וצ"ע.

הנה אליבא דבית שמאי מאמר ביבמה קונה גם בעל
כרחו, וצריך לדעת בכמה שיעור הממון במאמר

פני ליש

אליביה, דהרי לב"ש קידושין שיעורו באיסר האיטלקי, ולר' זירא הטעם שכן אשה מקפדת על עצמה ואין מתקדשת בפחות מדינר (קידושין י"א ע"א). אבל במאמר יבמין שזה אפי' בעל כרחה, לכאורה לא אכפת לן שמקפדת על עצמה, ואולי נקנית בפחות, וצ"ע.

ויגש. ויפול על צוארי בנימין אחיו ויבך ובנימין בכה על צואריו. וברש"י: ויפול על צוארי בנימין אחיו ויבך - על שני מקדשות שעתידין להיות בחלקו של בנימין וסופן להחרב, ובנימין בכה על צואריו - על משכן שילה שעתיד להיות בחלקו של יוסף וסופן להחרב, וכן בתרגום יונתן בן עוזיאל. ולהבין הקשר בין בית המקדש לצואר זיכני נותן התורה יתברך שמו לעד ולעולמי עולמים בסעודת עתיקא קדישא שבת קודש ויגש תשע"ו על פי מה שזכינו לשמוע ממורנו ורבנו הגה"צ ר' יחזקאל בינג שליט"א שאיתא באריז"ל שבצואר יש קנה וושט וורידין, שהם כנגד

פני ליש

שר המשקים, שר האופים ושר הטבחים, עכ"ד. והנה בבית המקדש היה זבחים כנגד שר הטבחים, ומנחות ושתי הלחם ולחם הפנים כנגד שר האופים, ונסכים כנגד שר המשקים. ברוך השי"ת שהראנו נפלאות מתוה"ק כן יעזרנו לעד, ויקים בנו הפסוק גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך אמן ואמן. יזכנו השם הטוב והמטיב לכל, תמיד לגלות פתגמין ולומר חידושים מתוקים מדבש ונופת צופים, אמן כן יהי רצון.

בספר אהל רחל אלול שיחות מרן הגאון ר' שמואל אויערבך שליט"א (זצוק"ל) מביא בשם הגר"א שאין להתפלל יותר מג' שעות עי"ש, וכן מובא מהאריז"ל. ובספר רזא דעובדא כתב שמהשמים נותנים מח להתפלל שלוש שעות בלבד, והחכם עיניו בראשו שלפני שיעברו ג' שעות יפסיק קצת, ואז ינתן לו מח לעוד ג' שעות עי"ש. ואולי אפשר להמליץ על זה דברי ההושענא הושענא שלש שעות.

פני ליש

מגילה ח: במשנה אין בין טהור מתוך הסגר לטהור
מתוך החלט אלא תגלחת וצפרים. ולכאורה קשה
הרי יש עוד הבדל, שמוחלט נזיר, ימי חלוט אינם
עולים לו מן המנין, וימי הסגרו עולים לו מן המנין
(עי' נזיר יז ע"ב) וצ"ע.

פני ליש

בס"ד, יום ראשון

**חידושים אלו נכתבו ע"י ידידי היקר והנעלה ה"ה
שמואל פורת שליט"א ששמע מפי, והוסיף נופך
שפיר משלו.**

הלכה ר"ת "הריעו לה' כל הארץ, קבלה השתחו
לה' בהדרת קודש, בשם האר"י ז"ל.

ואני שמואל פורת מוסיף ע"כ ש"הריעו" זה דבר
מפורסם וידוע לכל הארץ - בלימוד ההלכה שזהו
דבר שצריך להיות מפורסם וידוע לכל. וקבלה זהו
לימוד צנוע שידוע אך ורק ליחידים, כנרמז בפסוק:
"בהדרת קודש" שדבר קודש הוא דבר צנוע, כמו
שכתוב "ולא יבוא לראות כבלע את הקודש".

עוד נרמז בפסוק "הודו לה' קראו בשמו" - ר"ת
קבלה.

פני ליש

יום שלישי פ' בהר

הרמב"ם (בהלכות תשובה) כותב שכל אדם יש באפשרותו להיות צדיק, אפי' כמשה רבינו.

ויש לרמוז, על כך מהפסוק "ונחנו מה כי תלינו עלינו" שמשה רבינו ואהרן היו בבחינת מה ועוד כתוב מה ה' אלוֹקִיךְ שואל מעמך כי אם וכו' כלומר שה' אלוֹקִיךְ דורש ממך בחינת מה כלומר כדרגת משה ואהרן. וגם יש לרמז במילה "אם" ("כי אם") שזה ר"ת אהרן משה.

ואני שמואל פ. הוספתי שכן נרמז גם במילה "שואל-מעמך אותיות שמואל, דכתיב "משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו. מהנ"ל.

על הפסוק מפיו דעת ותבונה

ראשי תיבות "מדות", קודם כל מידות.

יהודי צריך מידות טובות, צריך קודם כל לעבוד

פני ליש

על מידותיו שיהיה לו מידות טובות.
ובזכות זה הקב"ה יתן לו מפיו - "דעת ותבונה!"
מהנ"ל.

בס"ד, יום חמישי פ' במדבר התשפ"ב
חיזוק לחודש אלול.

כשאדם חוזר בתשובה בחודש זה ומתחזק בתורה
ויראת שמים נהיה בבחינת "אהוב למעלה ונחמד
למטה" [ר"ת אלול]. מהנ"ל.

יום שלישי פ' במדבר
"פתח אליהו וכו'" ומסיים "יסוד סיומא דגופא"
- ר"ת "יסד".

עוד נרמז בסופי תיבות דא"א שזה בגמטריא 6 רמז
לספירה השישית שזה היסוד.

פני ליש

עוד יש לחדש שהשם חב"ו ר"ת ותן חלקנו בתורתך!
מהנ"ל.

פ' במדבר

ההפטרה על פ' במדבר היא "והיה מספר בני ישראל
וכו" שבזה יש קשר לתחילת הפרשה.

עוד יש לקשר בין ההפטרה לפרשה, שנאמר עוד
בהפטרה "והולכתיה המדבר" שזה גם דומה לענין
תחילת הפרשה שמתחילה - במדבר סיני וכו'. מהנ"ל.

"ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה ירדופו
ונפלו אויבכם לפניכם לחרב" ר"ת אלול, בא לרמוז
שבחודש זה שאדם חוזר בתשובה על חטאיו,
מקטרגיו של האדם שזהו אויביו יפלו לפניו לחרב.

פני ליש

עוד יש לפרש את המילה "לחרב" דהיינו "תפילה"
[כנלמד מהפסוק (ויחי) "בחרבי ובקשתי". ופירש
אונקלוס "בצלותי ובעותי"] שאדם צריך להתפלל
שיצליח לנצח את היצר הרע המנסה להחטיאו. עד
כאן מידידי היקר שמואל פורת ותשואות חן חן לו.
ד' הטוב יברכהו בכל הברכות.

בס"ד

במשנה בהוריות (דף ח.) אי' דאין ב"ד חייבין (פר
העלם דבר של ציבור) עד שיורו בדבר שזדונו כרת
ושגגתו חטאת

והיינו דכל דין דפר העלם דבר של ציבור הוא רק
באיסורים דחייבי כריתות. עוד אי' במשנה (שם דף
ז.) דאין חייבין על עקירת כל הגוף, פי', כגון שאמרו
אין שבת בתורה אין נידה בתורה, אין חייבין עד
שיורו לבטל מקצת ולקיים מקצת.

ויש לחקור אם בהא "לקיים מקצת" ג"כ בעי שיהא

בדבר שי"ב כרת, או דרך ב"לבטל מקצת" בעינן שיורו בדבר שי"ב כרת, וכגון היכא דהורו לבטל מלאכות שבת מלבד איסור תחומין (שהוא בלאו) אי כה"ג נמי חשיב שהורו לקיים מקצת ולבטל מקצת או לא. ויסוד השאלה בזה, אי אמרי' שכיון שלענין ה"חיוב כרת" דבהאי איסורו עקרו כולו שוב מקרי עקירת כל הגוף, או"ד שלענין "האיסור" שהורו בו, הרי שיירו בו שלא עקרו כולו, וא"כ מצד האיסור הרי יש כאן לקיים מקצת ולבטל מקצת.

(וכשהצעתי שאלה זו מקמיה' הגרא"ג שליט"א אמר שזהו שאלה יפה וצריך ראיות.)

וא' מבני החבורה שליט"א הראה בגליונות קה"י (בדף ז:) דעמד בקו' האחרונים ע"ד רש"י שם שפי' הא דאי' דהורו בדם היינו בדם המובלע באיברים (דאל"כ הוי דבר שהצדוקין מודים בו יעוי"ש), והקשו האחרונים הא הוי הוראה בדבר שאי"ב כרת, דדם המובלע באיברים הוא בלאו ולא בכרת (-ע"י רש"ש וחש"ל ועוד) [וכוונתם דע"כ מש"כ רש"י דם המובלע באיברים הוא בפרש דאל"כ הוא

פני ליש

מותר ומה שייך לדון בגוונא שהורו להתירו, ובזה הרי יש לאו ולא כרת] וכמעט שלא העלו תשובה לקו' זו יעויין בדבריהם. וכ' ע"ז הקה"י בגליונות וז"ל "צ"ע הא בדם האיברים ליכא כרת, ואולי כונת רש"י ז"ל במש"כ כאן בדם המובלע וכו' ר"ל שהב"ד אמר דרק על דם המובלע באיברים איכא כרת ולא בדם הנפש, היפך מה דקי"ל".

והנה פירושו של הקה"י ברש"י מתלא תליא בנידו"ד, שהרי לפי"ז מדוע אי"ז עקירת כל הגוף כיון שהורו לאסור בדם האיברים אף שהוא בלאו ולא בכרת, וכן מסיים שם הקה"י את דבריו בזה"ל "אך א"כ הו"ל לעקור כל הגוף של חיוב כרת וצ"ע" עכ"ל.

והדברים מתוקים וב"ה שזכינו לכך. (נכתב ע"י הרה"ג א. שליט"א מכולל פוניבז')

לישועתך קיויתי ד'

בחובת הלבבות: "ושבתם מן המלחמה הקטנה ולא שבתם מהמלחמה הגדולה" - מלחמת היצר וחילותיו. ואמר לי שכני הטוב הגה"ח ר' מנשה

פני ליש

רייזמן שליט"א בשם כ"ק מרן אדמו"ר ר' משה
מרדכי בידרמן מלעלוב זצוק"ל ששאל ומהי
המלחמה הקטנה ואמר שזה גם מלחמת היצר
שרצה למנעו מאיזה מצוה, והוא התגבר עליו,
אבל עכשיו מתחלת המלחמה הגדולה נגד היצר
וחיליו שרוצים להביאו לידי גאווה על זה שקיים
המצוה. ישתבח ויתפאר נותן התורה לעמו ישראל
בקדושתו לעולמי עולמים אמן.

ברוך ה' הטוב והמטיב לכל נותן התורה לעמו
ישראל ומבורך לעולמי עד גל עיני ונביטה נפלאות
מתורתך ישמח ד' במעשיו אמן כן יהי רצון.

מסכת זבחים ו' ע"ב. איתא ששני שעירי עצרת
מכפרין על טומאת מקדש וקדשיו, נזרק דמו של
ראשון שני למה קרב על טומאה שאירעה בין זה
לזה. ומוכיחה מזה הגמרא שגם עולה מכפרת על
עשה שעבר לאחר הפרשה, שהרי השעיר עצרת
השני כבר הופרש מאתמול לפני הטומאה שאירעה

פני ליש

בין זה לזה, והקשה בשיטה מקובצת אות ג' בתוך הדברים וז"ל: מ"מ קשה דתפשוט כמו כן חטאת דעשה דלאחר הפרשה מכפרת ולעיל משמע דפשיטא ליה בחטאת [דלא] מהני. ובס"ד יש לתרץ דבחטאת הסיבה שלא מכפרת על חטא שלאחר הפרשה אומר רש"י (דף ו' ע"א ד"ה אחטאת וז"ל: דלא מכפרא אלא על שגגת כרת דקודם הפרשה דכתיב או הודע עכ"ל. והנה שעירי עצרת שמכפרין על טומאת מקדש וקדשיו זה בלא הודע ולכן יתכן שמכפרים גם על עשה שלאחר הפרשה.

בס"ד רעיון נחמד לחנוכה. יש לומר הטעם למה נס החנוכה נעשה על ידי הכהנים. דהנה רבי יהודה הלוי כתב: ואל ישיאך חכמה יונית אשר אין לה פרי כי אם פרחים. ולכן כנגד הפרחים של הטומאה יש להעמיד את הכהנים שעליהם נאמר פרח מטה אהרן. ובבעל הטורים פ' קרח במדבר פ' י"ז פסוק כ' וז"ל יפרח ד' במסורה והיה האיש אשר אבחר בו מטהו

פני ליש

יפרח, ואידך צדיק כתמר יפרח, יפרח כשושנה, יפרח
בימיו צדיק. מטהו יפרח זהו צדיק כתמר יפרח, שכיון
שמטהו יפרח יצא צדיק בדינו, וזהו יפרח כשושנה
ויהי כזית הודו, וזהו כשמן הטוב (רמז לשמן זית של
חנוכה. יל"ש) על הראש יורד על הזקן זקן אהרן וכן
יפרח בימיו צדיק שנאמר על מלך המשיח שבימיו
תחזור הכהונה ויפרח מטה אהרן עכ"ל. יה"ר שנזכה
לכל זה במהרה דידן בעגלא ובזמן קריב אמן.

צ"ע אם גזל סוכה ובאמצע החג שילם, אם יש בעיה
של תעשה ולא מן העשוי.

צ"ע אם סיכך בסכך גזול, יש דין של תקנת מריש
שיטול את דמיו מפני תקנת השבים וצ"ע אם זה
יועיל לפסול של לכם, דאולי נשאר הבעיה של
מצוה הבאה בעבירה וצ"ע.

פני ליש

צ"ע אם הפסול של אתרוג החסר זה בגלל שאי"ז לקיחה תמה, שיקח את האתרוג החסר יחד עם החתיכה וזה יהיה לקיחה תמה, כי זה לא פסול באתרוג רק בלקיחה.

בעזרת ד' יתברך הטוב והמטיב לכל אוהב עמו ישראל מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא ישתבח ויתעלה ויתרומם ויתנשא ויתברך ויתהלל שמו הגדול והקדוש לעד ולעולמי עולמים ולנצח נצחים
אמן!

א' חנוכה תשע"ו

ברמ"א הלכות חנוכה (סימן תרע"א סעיף ז') וז"ל ואם רוצים למהר להתפלל לאחר שבירך הש"ץ והדליק אחד מהן יוכל השמש להדליק הנשארים והש"ץ יתפלל (מהרי"ל) עכ"ל רואים שלא חוששים שהשמש לא יוכל להתרכז בברכו ולהתחיל להתפלל יחד עם הציבור, ולכאורה קשה מהשולחן ערוך הלכות שבת (סימן רפ"ד סעיף ה') וז"ל אין המפטיר

מפטיר עד שיגמור הגולל לגלול הס"ת עכ"ל. ובמשנה ברורה (ס"ק י"ב) וז"ל אין המפטיר וכו' היינו שאין רשאי להתחיל לומר ההפטרה עד שיגמור וכו' והטעם כדי שגם הגולל יתן לבו למה שיאמר המפטיר שחובה היא על כל אדם לשמוע פרשת ההפטרה כמו פרשה שבס"ת וכו' עכ"ל. וצריך לדעת למה לשמש בחנוכה לא חששו ולגולל בשבח חששו.

ותירץ לי על זה הגאון הגדול ר' חיים יוזוק שליט"א מחבר הספר הנפלא שמועות חיים דבמגן אברהם (סימן קמ"ז ס"ק י') כתב שבשני וחמישי שאומרים יה"ר אחר הקריאה א"צ להמתין על הגולל דאינו אלא מנהג וגם יש בו ביטול מלאכה לעם עכ"ל. והנה לפי הטעם השני של ביטול מלאכה יש לתרץ, שבחנוכה גם יש ביטול מלאכה לעם לכן לא מחכים לשמש. עכ"ד הנעימים והנכוחים ודפח"ח וש"י. אלא שהוסיף לשאול ממנחה של תענית ציבור שאז יש הפטרה ויש ביטול מלאכה, אולי גם אז לא יחכו לגולל ויתחילו מיד ההפטרה, ואמרתי לו שאילו היות שבת תענית ציבור במנחה קרינן ובעינן

פני ליש

רחמי אז ממילא אין ביטול מלאכה וצ"ע.

בספה"ק אוהב ישראל (אפטא) בתורות לר"ח אייר
זל"ק: טעם אמירת פרקי אבות בין פסח לעצרת וכו'
ולזאת יש במס' זו חמישה פרקים כנגד ה' שערי
בינה הכוללים וכל אחד בטול מעשר הם כי שערי
בינה עולם התשובה. וימים אלו נקראים אצל אומות
העולם "מי" וכו' ומ"י הוא מנין חמשים והעיקר
הוא שהימים האלה הם טובים ומסוגלים לרפאות
הנפש. וגם הם מודים שהימים האלה הם מסוגלים
לרפואה עכ"ל. רואים שהאוהב ישראל מביא הוכחה
מלשונות העכו"ם לדברי תורה וכן בבבא בתרא כ"ה
ע"א. מאי אורי"ה. אויר י-ה. וברש"י: אני שמעתי כך
קורין למערב בלשון פרסי ול"נ שכך קורין למזרח
בלשון לע"ז. עכ"ל.

ריש מסכת כתובות. י"א שבתולה נשאת ליום הרביעי

פני ליש

ר"ת לבנה. והנה ירח מרמז למלכות בית דוד. וי"ל
עוד רמז במסכת כתובות למלכות בית דוד, דם חברי
מחבר - חבר אני לכל אשר יראוך (בתהלים). וי"ל
רמז למשיח בן יוסף - דם מיפקד פקיד - רמז לפקוד
יפקוד א' אתכם. דם ר"ת דוד מלכנו.

פני ליש

בס"ד יום ד' אחרי קדושים תשע"ה

בפרשת העקדה ואני נלכה עד כה ונשתחוה וכו' יש
לפרש בעזהי"ת שהמלה כה מרמז על השכינה הק'.

במסכת סוכה (ל"ב ע"ב) שיעור לולב ארבעה כדי
שיהא לולב יוצא מן ההדס טפח. ולכאורה קשה
למ"ד נטלו זה אחר זה יצא. הרי יכול לקחת את
הלולב בלי ההדס והערבה, ואיך קבעו כזה שיעור?
ותירץ מורנו ורבנו הג"ר שרגא פרוינד שליט"א
שהלולב אע"פ שאפשר לקחת אותו לחוד, מ"מ
צריך שיהיה ראוי להיות אגוד עם ההדס הערבה,
על דרך כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו,
וכשאינו ראוי לבילה בילה מעכבת בו.

זה כתב חתני הרב ישראל אלעזר לוי שליט"א.

אמר חותני שליט"א שאמר הגה"צ ר' יעקב צוקר
זצ"ל בשם איזה צדיק (תרגום מאידיש): כמה
חשוך ומר העולם למי ששקוע בו, וכמה מאיר
ומתוק העולם למי שלא שקוע בו. ואמר חותני
ע"פ זה לפרש מ"ש חז"ל שהעוסק בתורה ה"ז
מתעלה, ואמרו על הלומד תורה לשמה ומגדלתו
ומרוממתו על כל המעשים. פי' שהוא מתעלה מן
העולם מלהיות שקוע בו ומגדלתו ומרוממתו על
כל המעשים פי' על העולם, מלהיות שקוע בתוכו.
ע"כ מהנ"ל.

פני ליש

ב"ק קי"ג ב. אמר שמואל דינא דמלכותא דינא, ורבא מביא ראיה - תדע דקטלי דיקלי וגשרי גישרי ועברין עלייהו.

קשה, די"ל שההתר ללכת על הגשרים הוא משום תקנת השבים שהרי חכמים תקנו שאם גזל מריש וקבעו בבירה נותן דמיו ולא צריך להרוס ביתו ועל כן א"צ להרוס הגשר. וי"ל דבגוי אין תקנת השבים, והנה זה פשוט שאם בי"ד תפסו הגזלן לא כופים אותו לקעקע הדירה, אעפ"י שלא שב מעצמו [וא"כ לא שייך אצלו טעם התקנה], משום דלא חילקו בגזלנים, וא"כ אף בגוי שגזל נימא דלא חילקו.

ואף את"ל דבגוי אין תקנת השבין עדיין קשה דהנה יש לדון גוי שגזל מריש ובנאו בבירה ומכר הבית ליהודי, אטו נאמר שהיהודי צריך לקעקע הדירה, ה"נ כיון שגם יהודים משתמשים בגשר א"צ לקעקע.

יבמות פ"ו ב. ההוא גינתא דהוה שקיל ראב"ע מעשר מינה אזל ר"ע אהדרי' לפתחא לבי קברי. פי', כדי

פני ליש

שראב"ע שהי' כהן לא יוכל להכנס משום הטומאה.
ויל"ע הא גרם טומאה לתרומה שהיה צריך לקחת
מאותה שדה.

קידושין נ"ד ב'. אומר הר"מ הקדש בשוגג אין
מתחלל, ולא אמרו בשוגג מתחלל אלא לענין קרבן
בלבד, וכי מאחר דאין מתחלל קרבן במאי מחייב.
צ"ע הא לרבא (תמורה ד' ב') כל דאמר רחמנא לא
תעביד, אי עביד לא מהני ואעפ"כ חייב מלקות, א"כ
ה"נ נימא דהגם דלא נתחלל חייב קרבן.

שיחות פני ליש

נערך מתוך שיחות
שאמרתי לבני המשפחה

נכתב ונערך ע"י בני המשפחה

'הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו
ואמרו הושיענו אלוהי ישענו
וקבצנו והצילנו מן הגוים
להודות לשם קדשך להשתבח
בתהלתך,

פרשת בא.

פרשת בא מדברת על יציאת מצרים. את יציאת מצרים אנו מזכירים בתפילה בבוקר ובערב בקריאת שמע ובברכה שאחריה. כתוב בגמ' בברכות (י"ב א') שבבוקר אומרים אמת ויציב ובערב אומרים אמת ואמונה, שנאמר להגיד בקר חסדך ואמונתך בלילות. וכתב רש"י: ברכת אמת ויציב כולה על חסד שעשה עם אבותינו היא שהוציאם ממצרים ובקע להם הים והעבירם. וברכת אמת ואמונה מדבר בה אף על העתידות שאנו מצפים שיקיים הבטחתו ואמונתו לגאלנו מיד מלכים ומיד עריצים, ולשום נפשנו בחיים. [אמונה - אנחנו מאמינים על העתיד].

להגיד בבוקר חסדך - החסד של ה', ואמונתך בלילות - כמו לילה שנראה חשך, אנחנו מאמינים בכל ההבטחות ובכל הישועות שה' הטוב יושיע אותנו.

"ויתן ה' את חן העם בעיני מצרים גם האיש משה

שיחות פני ליש

גדול מאד וגו'

זה היה בחדש ניסן "חן" ר"ת חודש ניסן.

בפסוק זה יש ב' תיבות שבנוסף רמוזות בפסוק
בראשי וסופי תיבות. "גם" ר"ת - גדול מאוד. "גם
האיש משה" - סופי תיבות משה.

ועוד מצינו כעין זה בפרשת וזאת הברכה שכתוב
"משה איש האלוקים" - סופי תיבות משה.

שמעתי לפני הרבה שנים: "למען רבות מופתי בארץ
מצרים" ר"ת רמב"ם - רבנו משה בן מימון שפעל
ופרסם את שמו ית' בארץ מצרים

פרשת בשלח.

בספר אור יחזקאל שיחה "ראה שובב" (נאמרה ב'
בשלח תש"כ) מביא את דברי האבן עזרא בהקדמה
לפר' בשלח: אויל מורד בעושהו, היצלח. בשלותו
כבדו חץ יפלח. ראה שובב ושים אל לבך. כל דבר

פרעה בפרשת בשלח.

ואומר ר' יחזקאל: "ראה שובב ושוב אל לבך",
לא נאמר רשע וכדו' אלא ראה שובב, כי הסיבה
לכשלון האדם ואי הצלחתו נובעת משובבות וחיי
פרא ולא ישים לב על דרכיו...

אם שובב זה חי חיי פרא ללא שימת לב על דרכיו
מה הוא העצה לזה לתיקון השובבים? - "שויתי ה'
לנגדי תמיד" שיראה את ה' לנגדו תמיד ולא יסיח
דעתו מיראת ה' ומאהבת ה' וזה יהיה התיקון למה
שהיה עד עכשיו שובב ולא שם לב על דרכיו.

ויש לומר רמז בפרשת בשלח - כתוב "לא ימוש
עמוד הענן יומם והעמוד האש לילה לפני העם".
"הענן יומם ועמוד האש" ר"ת שם הויה. שלפני
כל אחד ואחד מן העם לא ימוש שם הויה. שויתי
ה' לנגדי תמיד.

בשלח - ר"ת - בנים שובבים לבוראכם חזרו. וכן
- בנים שובבו לצור חוצבתם.

בפרשת בשלח יש את פרשת המן וכתוב "בתת ה'

שיחות פני ליש

לכם בערב בשר לאכול ולחם בבוקר לשבוע" נאמרו
בשר ולחם בפסוק אחד. והנה יש לרמוז זאת בשם
הפרשה, בשלח - נוטריקון: **בשר לחם**

כידוע חובת כל היצורים זה להודות ולהלל לה'
הטוב, אבל במיוחד כתוב בהלל הללוהו **עבדי ה'**,
הם מצווים במיוחד להלל את ה'.

אחד מעבדי ה' הגדולים היה אדוננו מורנו ורבנו
מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל. הרב שטיינמן חבר
ספר "ימלא פי תהלתך" הפה של הרב שטיינמן
מלא תהילתו של ה'. ויש לומר רמז בפסוק בפר'
נח - "יפת אלוקים ליפת וישכן באהלי שם". ימלא
פי תהלתך ר"ת יפת. **אהלי שם** ר"ת: אהרן יהודה
ליב שטיינמן.

בשפת אמת כתוב: אז ישיר - ויאמינו. יש שייכות
בין אז ישיר לבין ויאמינו. אם אדם מאמין פורצת
ממנו שירה.

שיחות פני ליש

ויש לומר בענין זה במה שכתוב בפרק רננו צדיקים:
"שירו לו שיר חדש היטיבו נגן בתרועה כי ישר דבר
ה' וכל מעשהו באמונה". למה אנחנו צריכים לשיר
את דבר ה' - "וכל מעשהו באמונה" זה שמעשהו
באמונה מחייב אותנו וגורם לנו לשיר לה'.

התמר עולה על שולחנם של עמ"י ביום זה (ט"ו
בשבט).

בענין התמרים יש בדברי חז"ל בכמה מקומות.
חז"ל אמרו שהתמר מרגיל את הלשון תורה [עי'
איכ"ר פתיחתא כד' וירושלמי תענית פ"ד].

כמדומני שכתוב בגמ' שהתמרים סימן לעשירות,
ר"פ התעשר כי עשה שכר (פסחים קיג' א').

יש קשר בין תמר לבין עשירות בפרשת השבוע וגם
בהפטרה יש תמר "ושבעים תמרים" "והיא יושבת
תחת תומר דבורה".

תמר ר"ת תורת משה רבנו ושבעים תמרים כנגד

שיחות פני ליש

שבעים פנים לתורה.

משה רבינו היה רעיא מהימנא [הרועה הנאמן]
מ"ר - ר"ת משה רבנו. ור"ת רעיא מהימנא.

בזמר איש חסיד למוצש"ק באמת היום תתעשר -
סופי תיבות תמר [תמר רומז לעשירות].

תמר רומז לתורה ולעושר

כתוב בגמרא "לשון חכמים מרפא לשון חכמים
עושר". לשון חכמים מרפא ר"ת לחם - רמז לעושר.

וברך לחמך ומימך והסירותי מחלה מקרבך. לחם
ורפואה, [לחם מרמז על עושר].

מוצש"ק יתרו כ"ד בשבט שבת מברכים אדר

✧ "תנו לה מפרי ידיה" - סופי תיבות - שם הוי"ה

✧ שכן חובת כל היצורים להודות... על כל דברי

שירות ותשבחות. בסידור תפלת יוסף מפרש ע"פ

שיחות פני ליש

מחזור ויטרי: שכן חובת כל היצורים - איך יתכן
שחובת כל אדם לשבח את ה' יותר מכל שירי דוד
וכו' ואיך יתכן כך?

אלא הפירוש הוא... שכן חובת כל היצורים להודות
לפניך, ולהוסיף על כל שירי דוד איש איש לפי
שכלו. אמנם יש את שירי דוד אמנם עדיין איש איש
לפי שכלו צריך להוסיף ולהודות להקב"ה. עד כאן
הפרוש תפילת יוסף. ויסוד זה הוא כעין מה שאנו
אומרים "שירו לה' שיר חדש" - תמיד צריך לשיר
לה' שיר חדש לפי השכל של האדם, שתמיד מכיר
יותר את גדלות ה' ורואה יותר במשך החיים את
חסדי ה' וניסיו ונפלאותיו וטובתו, וצריך לשיר
לה' בכל פעם שיר חדש ותהילתו בקהל חסידים.

✧ עוד יומיים בכ"ו שבט יחול היארצייט של הסבא
גפן - הרב יהודה ליב בן הרב טוביה זצוק"ל.

בפרשת בשלח בשירת הים נאמר: עזי וזמרת י-ה
ויהי לי לישועה זה קלי ואנווהו. ["לישועה זה קלי
ואנווהו" - סופי תיבות שם הוי"ה].

אומר רש"י: "אלוקי אבי - לא אני תחילת הקדושה
אלא מוחזקת ועומדת היא הקדושה ואלוקותו עלי
מימי אבותי".

גם אנחנו יכולים להגיד את זה, כל אחד ואחד
מצאצאינו - לא אנחנו תחילת הקדושה אלא
מוחזקת ועומדת מאבותינו.

אני רוצה לספר סיפור עליו, ממנו נלמד מהו יהודי
שורשי אמיתי. הסבא יהודה ליב גפן (שאני הנכד
הראשון שקרוי על שמו) והסבתא גפן ושתי הבנות
גלו במלחמת העולם השנייה לסיביר. כשהגיעו
לסיביר ראיינו כל אחד מאלו שגלו למקום וכשהגיע
תורו להתראיין ראו שהוא אדם מלומד, משכיל,
חכם ויודע הרבה ולכן רצו לתת לו עבודה משרדית
שמתאימה לאדם אינטליגנט עבודה זו היא במשרד
מחומם, עבודה קלה ונעימה. אבל היות שבעבודה
כזו היה צריך לחלל שבת, הוא ויתר על העבודה
הזו, ואיזו עבודה עבד במקום זה - חטיבת עצים
בקור של 60 (ואולי שמונים) מעלות מתחת לאפס!
עבודת פרך לכל אחד ובפרט לאדם חלש גוף, עדין

שיחות פני ליש

ואציל. כך יכל להיפטר מלעבוד בשבת, כי היה צריך לחטוב בכל יום מכסה של עצים. מה עשה? באמצע השבוע עבד יותר מהמכסה, עצים שחתך יותר מהמכסה הוא החביא, ולשבת הראה להם - הנה זה מה שעבדתי היום.

ה' יעזור שתהא במהרה הגאולה בקלות בלי חבלי משיח בזכות הנועם אלימלך שהוא היה מהצאצאים שלו, ובזכות כל הצדיקים ברחמיו.

כתוב בחז"ל (סוטה יד.) שהתורה תחילתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים.

תחילתה גמילות חסדים שה' עשה לאדם וחווה כתנות עור וסופה גמילות חסדים - ה' קבר את משה רבנו.

אמא תחי' הסבירה מה זה אומר תחילתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים, הרי כל התורה כולה זה גמילות חסדים - "כל אורחות ה' חסד ואמת

שיחות פני ליש

לנוצרי בריתו ועדותיו" (תהילים כה, י) ואם כן מה מיוחד בתחילתה ובסופה?

אלא שההתחלה מראה על הכל, כמו שבראש השנה עושים סימנים טובים שיהיה להמשך השנה. ויש לציין למש שמבואר בגמרא: כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה (שבת צא.).

וגם על הסוף - כתוב בגמרא "הכל הולך אחר החיתום" (ברכות יב.). הכל הולך אחרי הסוף, אם החיתום הוא גמילות חסדים אז הכל הוא גמילות חסדים.

ויש רמז בפרשת השבוע שתורה תחילתה גמ"ח וסופה גמ"ח -

כתוב "הנה אנוכי בא אליך בעב הענן ישמע העם בדברי עמך וגם כך יאמינו לעולם" (יט, ט). ישמע העם הכונה לתורה שזה מה שהם שומעים, וקודם לכן נאמר בעב הענן, **עב** גימטריה חסד. אם כן זהו תחילתה חסד. ואחר כך נאמר "בדברי עמך" שזה ראשי תיבות עב ובגמטריא חסד וזה סופה חסד.

שיחות פני ליש

בתפילת שמ"ע גם מצינו שמוזכרת התורה עם חסד
לפניה וחסד לאחריה. בברכת שים שלום "חן וחסד
ורחמים" - חסד לפני התורה. ואח"כ "כי באור
פניך נתת לנו תורת חיים ואהבת חסד" - גמ"ח
שאחרי התורה.

על מתן תורה.

"הביאני אל בית היין ודגלו עלי אהבה" (ב,ד).

אומרים חז"ל (שיהש"ר ב, ג) שהביאני אל בית
היין זה הר סיני. הר סיני זה כמו בית היין. והסיפא
ודגלו עלי אהבה והנה גם במילים אלו רמוז אהבה
- "הביאני אל בית היין" - ר"ת אהבה.

כן יעזור ה' ית' לאהוב אותו ואת תורתו ולהיות
מאוהביו, מיראיו ומשומרי מצוותיו.

ערב ר"ח אדר.

עוד על הסבא גפן זצ"ל סיפור נוסף, כמליצה

שאומרים: "ויסדתיך בספירים" - ספורי צדיקים
זה ענין גדול.

הם הגיעו לסיביר במלחמת העולם השניה ושם
גילו כל מי שהיה לו זקן. הביאו אותו למקום ששם
מגלחים את הזקן, וכשהסבא גפן ראה שהולכים
לגלח לו את הזקן, מרוב פחד הוא התחיל לרעוד.
הממונים שראו אותו ככה מפחד ורועד ריחמו עליו,
ה' נתן בלבם רחמים כמו שאמר הפייטן "ויתן אותם
לרחמים לפני שובימו", וויתרו לו על גילוח הזקן.
אבל מהרעדה הזו שהוא רעד, כל ימיו נשאר רועד
מאותה הרעדה שרעד, עד סוף ימיו...

חודש אדר.

מזל אדר דגים. יש לומר רמזים בקשר בין דגים
לחודש אדר.

העצמות של הדג נקראים "אידרא" - מל' אדר.
רמז נוסף - ז' בחודש אדר יום פטירת משה רבנו,

שיחות פני ליש

זה מזכיר את ל"ג בעומר יום פטירת ר"ש בר יוחאי,
המאמר בהזוה"ק פרשת האזינו שמדבר על פטירתו
והסתלקותו מן העולם של ר' שמעון בר יוחאי נקרא
"האדרא" - מל' חודש אדר.

לעיוכ"ק.

יש בתהילים ג' שמוזכר "תפילה" - תפילה לעני
(שאומרים ביוכ"ק). יש תפלה למשה (שאומרים
בשבת בבוקר) ויש תפלה לדוד.

לכל אחת מהתפילות האלה יש מעלה בפני עצמה.

דוד משה עני ר"ת דמע. מי שמתפלל בדמעות יש
לו את כל המעלות של כל התפלות - של דוד משה
ועני. אשרי מי שזוכה להתפלל תפילתו עם דמע.

שמעתי ממרן הרב ואזנר זצ"ל על חשיבות התפילה
בדמע, ונראה לי שהרב ואזנר זצ"ל זכה להתפלל
את כל תפילותיו עם דמע.

גם הרב זקס זצ"ל מסלבודקא שהיה צדיק גדול היה מתפלל בדמע כל תפילותיו וזה ענין מאוד גדול.

ומענין שגם אצל דוד משה ועני מוזכר דמע.

אצל דוד - אומרים בתחנון "בדמעתי ערשי אמסה" (תהילים ו, ז). "אל דמעתי אל תחרש" (שם, לט, יג).

משה רבנו - כתוב בגמרא (ב"ב טו.) שמ"וימת משה" ואילך "משה כותב בדמע" אם כן יש שייכות בין משה רבנו לדמעה.

ובתפילה לעני שאומרים ביוכ"ק כתוב "כי אפר כלחם אכלתי ושקווי בבכי מסכתי". בסידור תפילת יוסף יש פרוש "בדמעות מסכתי".

עוד על תפילה בדמע מובא להלכה שבר"ה טוב להתפלל בדמע כי אז מעוררים רחמי ה' כמו שכתוב "ותראהו והנה נער בוכה ותחמול עליו".

ה' יעזור ויתקיים בנו "ואתה הוא ושנותיך לא יתמו... וזרעם לפניך יכון".

פרשת שקלים.

מוציאים בשבת 3 ספרי תורה, וזוהי עת רצון
מיוחדת, [כך כתוב בספר היכלות] - החוט המשולש
לא ינתק.

במדרש נאמר שכל שנה שקוראים שקלים משה
רבינו נושא את ראש עם ישראל ומרימם. ובאחד
הקדמונים כתב שמשה רבנו בא בשבת שקלים
לכל בית כנסת.

רמז נאה לקשר של פרשת שקלים למשה רבנו,
מחצית השקל - משה. רחמנא אדכר לן זכותא
דמשה נביא.

משהו משמח לכבוד פורים.

כתוב בגמרא מסכת מגילה - אסתר ירקרוקת היתה
וחוט של חסד משוך עליה. אפשר להגיד בדרך רמז
אסתר ירקרוקת היתה - היה לה דולרים ירוקים.
וחוט של חסד משוך עליה - היא עשתה מזה גמ"ח.

שיחות פני ליש

היא לא השאירה את זה סתם להירקב, לא הניחה
בתכנית חיסכון, אלא עשתה חסד.

ויש להוסיף בדרך רמז שירוק רומז לכל מיני כסף
ולא רק לדולרים שהרי כתוב כנפי יונה נחפה בכסף
ואברותיה בירקרק חרוץ - שייכות של ירקרק לכסף.

בפסוק זה יש רמז לאחד מהשמות הקדושים שם
חב"ו שרמוז בר"ת ואברותיה בירקרק חרוץ, והוא
שם קדוש שמכוונים ומסוגל לפרנסה. שם זה
נמצא רמוז גם בר"ת בצלו חמדתי וישבתי. ואם
כן ואברותיה בירקרק חרוץ סגולה לעשירות.

בענין חוט של חסד יש לרמוז על מה שאמר אברהם
אבינו שלא יקח מחוט ועד שרוך נעל. ואברהם
אבינו היה מידת החסד.

ב' אדר

ב' אדר זהו היארצייט של סבתא שולזינגר. ויבואו דברים לעילוי נשמתה.

בפרשת תרומה ותצוה, במעיל של הכהן הגדול - "פעמון זהב ורמון" והמטרה - "ונשמע קולו בבואו אל הקודש".

ויש לרמוז בזה על מעלתה העצומה של סבתא בצדקה;

פעמון זהב ורמון - ר"ת פזר וזה רומז לצדקה - "פזר נתן לאביונים" (קיב, ט). ומהו ונשמע קולו בבואו אל הקודש -

את המעלות של סבתא היא הצניעה בצורה מופלאה, היא הייתה נחבאת אל הכלים, לא תפסה מקום. בבחינת "ונחנו מה", היתה בעיני עצמה ככלום. דבר אחד לא יכלה להסתיר, את הצדקה והחסד שעשתה בבית, ברחוב ירושלים ואח"כ ברחוב שד' הציונות 11. הבית המה באנשים מסכנים, את כולם קבלה

שיחות פני ליש

בסבר פנים יפות. "ונשמע קולו בבואו אל הקודש"
בבית הקדוש לא יכלו להסתיר את הצדקה והחסד.

על הרגישות והחכמה שהיו לה במידת החסד - פעם
בא אדם בלתי מוכר ודפק בבית שלה ושאל היכן
הרב. סבתא ענתה שהרב לא נמצא והאיש רצה
ללכת, אך סבתא מיד אמרה לו: בבקשה תחכה
קמעא. הוא חיכה והיא הביאה לו ארוחת צהרים
חמה, האיש אכל מהר והלך.

שאלו אותה איך עלה בדעתך להציע לו אוכל?
היא ענתה "ראיתי על הפנים שלו שהוא רעב".
להאכיל רעבים זה דבר גדול בפני עצמו, אבל יש
דבר מיוחד להיות "משכיל אל דל". דרגה גבוהה
של נשמה קדושה וגבוהה.

פעם היא אמרה לנו שהיא מתפללת שאם ח"ו נגזר
משהו לא טוב על הילדים שלה שזה יבוא עליה.

"מה רב טובך אשר צפנת ליראיך!"

ו' אדר

מחר יום פטירת ולידת משה רבינו. רמז לקשר בין לידת משה רבנו לפטירתו - משה רבנו נפטר ונקבר בהר נבו. נבו ר"ת - "נער בוכה ותחמול" - זה נאמר כשבת פרעה בתיה הוציאה את משה רבנו מהתיבה. ויום זה אמנם היה ג' חודשים אחר שנולד אמנם אז היא קראה את שמו משה על שם כי מן המים משיתהו, וקריאת השם של האדם זה כמו יום הלידה. א"כ ישנו רמז לקשר ביניהם ולקשר זאת לפסוק טוב שם משמן טוב ויום המות מיום הולדו (קהלת ז, א).

יש לומר עוד בפסוק זה - טוב שם משמן טוב. השם של הבנ"א יותר טוב ממה שמושחים את התינוק בשמן בעת לידתו. זאת על פי מה שכתוב ביחזקאל שהיו נוהגים למשוח את התינוק בשמן ביום הולדו.

השבוע בב' באדר היה יארצייט גם של הרבי מגור

שיחות פני ליש

בעל ה"בית ישראל" אדוננו מורנו ורבנו ר' ישראל
זצוקלל"ה בן אדוננו מורנו ורבנו רבי אברהם
מרדכי אלתר זצוקלל"ה. הרבה קבלנו ממנו כולנו.
דמותו הקדושה מרחפת לנגד עינינו.

כשהגעתי אליו עם אבי לפני הבר מצוה לקבל ברכה
- ברך מהר ולא הצלחתי להבין.

אחי הרב יצחק שליט"א אמר שהנוסח שהיה מברך
ילדים צעירים (תרגום מאידיש): תלמד, תתפלל
תהיה יהודי, שיהיה לך חברים טובים. לא אמר
שתהיה גאון, צדיק, אלא שתהיה יהודי.

בפורים אומרים מרדכי היהודי. צריך לשמור על
נקודת היהודי.

פרשת תרומה ושכנתי בתוכם - בתוך כל אחד ואחד.

כתוב בפסוק "בצלו חמדתי וישבתי". איך זוכים
ל-בצלו חמדתי וישבתי? בצלו אותיות בְּצֻלוֹ -

תפילה, כמו שכתוב במלחמת עמלק ויהי ידיו אמונה עד בא השמש. אומר התרגום אונקלוס "והוּוּ יְדוּהִי פְרִיסָן בְּצִלוֹ" הידים שלו היו פרושות בתפילה. אנו מתפללים: "דרשו ה' ועוזו בקשו פניו תמיד" שנזכה לשבת בצל כנפיו לעולמים, לחיים ארוכים וטובים. בשורות טובות וישועות.

מוצש"ק כ"ח בניסן

אנו נמצאים בימי ספירת העומר

הגמרא (תמורה טז.) אומרת: שלושת אלפים הלכות נשתכחו בימי אבלו של משה, והחזירן עתניאל בן קנז בפלפולו. באחד מספרי החסידות כתוב שהחזירן בימי ספירת העומר, לכן ימי ספירת העומר זה זמן מסוגל לפלפולי תורה, ולהתחזק בלימוד התורה.

רציתי להוסיף - עתניאל בן קנז ר"ת 'קבע', מתי זוכים לחדש בפלפולי תורה? כשקובעים עיתים

שיחות פני ליש

לתורה "עשה תורתך קבע".

כמו שאומרים בחסידות לובביץ': קביעת עתים לתורה זה לא רק בזמן אלא גם קביעות בנפש, שתהיה בנפש קביעות ללימוד התורה, אז זוכים לפלפולה של תורה.

כן יתן ה' וכה יוסיף...

ברכות והודאות לה' הטוב. בריך רחמנא
דסייען מריש ועד כען. ישתבח שמך לעד
מלכנו. אנא ה' עד הנה עזרונו רחמיך ולא
עזבונו חסדיך ואל תטשנו ה' אלוקנו לנצח.